

Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського
Служба інформаційно-аналітичного забезпечення
органів державної влади (СІАЗ)

Резонанс

Передрук матеріалів дозволяється лише
після погодження з СІАЗ: siaz@pochta.ru

№ 95

12 грудня 2013 р.

РЕЗОНАНС

Бюлетень матеріалів оперативної інформації електронних видань

Додаток до журналу “Україна: події, факти, коментарі”

№ 95 2013

Для керівників та їхніх референтів

Засновники:

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського

Служба інформаційно-аналітичного забезпечення
органів державної влади (СІАЗ)

Головний редактор

В. Горовий, д-р іст. наук, проф., заступник гендиректора НБУВ

Редакційна колегія:

Т. Гранчак, Ю. Половинчак, Л. Чуприна

Заснований у 2003 році
Виходить двічі на тиждень

Адреса редакції:

НБУВ, просп. 40-річчя Жовтня, 3, Київ, 03039, Україна

Тел. (044) 524-25-48, (044) 525-61-03

E-mail: siaz@pochta.ru

www.nbu.gov.ua/siaz.html

Передрук — тільки з дозволу редакції

© Національна бібліотека України
імені В. І. Вернадського, 2013

ЗМІСТ

У центрі уваги	3
Аналітичний ракурс	
Рудь І.	
Крим у контексті динаміки сучасних українсько-російських відносин	8
Потіха А.	
Медична реформа в Україні: перші кроки	20
Законодавча влада	32
Виконавча влада	39
Політика	49
Економіка	61
Економіка України в контексті світових кризових тенденцій	65

У ЦЕНТРІ УВАГИ

Заява Президента України В. Януковича

Шановні співвітчизники!

Я неодноразово наголошував, що єдиний можливий шлях – це шлях примирення і порозуміння. Дії всіх сторін мають відбуватися виключно в рамках законів і Конституції України.

Запрошую представників усіх політичних сил, святих отців, представників громадськості до загальнонаціонального діалогу. Я особисто готовий до участі в такому круглому столі.

Заради досягнення компромісу закликаю опозицію не відмовлятися, не йти дорогою протистояння та ультиматумів.

Запевняю, що влада діятиме виключно в рамках закону й ніколи не вживатиме сили проти мирних зібрань.

Як Президент України, гарант Конституції зроблю все належне для нормального функціонування країни, захисту прав та інтересів кожного її громадянина, забезпечення миру й спокою в нашій державі (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua).* – 2013. – 11.12).

Круглий стіл президентів України

10 грудня відбувся круглий стіл, участь у якому взяли діючий Президент України В. Янукович і три його попередники – Л. Кравчук, Л. Кучма і В. Ющенко.

Напередодні зібратися усім за одним столом запропонував Л. Кравчук.

Чотири президенти України обговорили шляхи виходу з кризи й перспективи відновлення співробітництва з Євросоюзом.

Президент В. Янукович запевнив у незмінності євроінтеграційного курсу України. За його словами, шлях європейської інтеграції буде продовжено, «він не зупинявся і не буде зупинятися, ми будемо йти європейським шляхом».

Глава держави нагадав, що європейський вектор розвитку країни закріплений на законодавчому рівні. «Закон, який був прийнятий у 2010 р., був прийнятий з моєї власної ініціативи. Я неодноразово казав, що Програма Партії регіонів, починаючи з 1997 р., мала стратегічну мету – інтеграцію України у європейський простір», – сказав В. Янукович. За його словами, Програма реформ, започаткована у травні 2010 р., а також Національний план реформ спрямовані на досягнення Україною європейських стандартів. «І ми цю програму виконуємо», – підкреслив В. Янукович.

Водночас він зауважив, що «ми не завжди встигаємо згідно з цим графіком». «Причина одна – будь-які реформи потребують фінансування. Коли не вистачає фінансів на реформи, реформи гальмуються», – додав Президент.

В. Янукович подякував Л. Кравчуку за ініціативу цієї зустрічі. «Я хотів би, безумовно, щоб ця дискусія була спрямована на врегулювання цього конфлікту, який нам усім сьогодні заважає і хвилює суспільство», – сказав Президент.

За повідомленнями ЗМІ, найбільше попередників В. Януковича, крім питання євроінтеграції, хвилював силовий розгін «Євромайдану». На це діючий Президент заявив, що відповідальність за правопорушення на Майдані «повинні нести обидві сторони конфлікту». Утім, глава держави запевнив, що частина затриманих активістів «Євромайдану» буде звільнена. При цьому В. Янукович визнав, що є винні й серед представників правоохоронних структур, і запевнив, що «з боку правоохоронців уже є відсторонені від посад».

Водночас, як зазначають оглядачі ЗМІ, складно не погодитися з твердженням Президента, що ніде у світі, у тому числі і в США, не допустили б блокади резиденції глави держави.

Також під час круглого столу екс-лідери країни натякнули діючому Президенту на добровільну відставку Прем'єр-міністра М. Азарова. На їхню думку, таким чином буде вирішено питання виходу України з кризи. Зокрема, Л. Кравчук нагадав В. Януковичу, що в 1992 р., коли протестували студенти, за вимогами мітингувальників було проведено спеціальне засідання, після чого, 30 вересня 1992 р., Прем'єр-міністр В. Фокін добровільно подав у відставку.

Перший Президент України також запропонував підписати з ЄС політичну частину Угоди про асоціацію, відклавши створення зони вільної торгівлі.

Загалом передбачалося, що цей круглий стіл покладе початок ряду загальнонаціональних круглих столів з участю членів уряду, представників опозиції, експертів і мітингувальників, які сприятимуть примиренню між владою та опозицією для врегулювання ситуації щодо «Євромайдану». Проте цього не відбулося: 10 грудня опозиція не прийшла на перший такий круглий стіл, погодившись на діалог із владою «лише в присутності керівництва ЄС».

Згодом голова ВО «Свобода» О. Тягнибок заявив, що опозиція не братиме участі в діалозі з владою, поки та не виконає її вимог. «До того часу, поки не будуть виконані всі наші вимоги, плюс виведення спецпідрозділів за межі Києва, ніяких розмов з цією владою бути не може», – сказав він.

Зі свого боку, лідер «Батьківщини» А. Яценюк вважає, що «переговори з В. Януковичем можливі тільки тоді, коли ми отримуємо мандат “майдану”» (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*. – 2013. – 10.12; *Сегодня (http://www.segodnya.ua)*. – 2013. – 11.12).

Додаток

Круглий стіл за участі президентів України в оцінках експертів

Директор Київського центру політичних досліджень та конфліктології М. Погребинский:

«Можу сказати, що учасники засідання за круглим столом були єдині в тому, щоб знайти мирний вихід з положення. Погляди, висловлені В. Януковичем, підтримуються більшою частиною населення. Він показав себе прихильником так званої “реальної політики”, суть у тому, що потрібно думати про реальних людей».

Директор Інституту глобальних стратегій В. Карасьов:

«Почнемо з того, що цей круглий стіл – досить неординарна подія, це своєрідний пролог до більш широкого національного круглого столу. У нас чотири президенти за двадцять з невеликим років, і досвід экс-президентів у тому, що ніхто з них не давав наказ бити людей. Правильне висловлювання Л. Кравчука про те, що бити людей – незаконно, і таку міліцію треба карати.

...Що стосується “Євромайдану”, В. Янукович уже пообіцяв звільнити затриманих за участь в акціях протесту, це хороший сигнал. Однак повна відставка Кабміну на сьогодні, у нинішніх умовах, неможлива, потрібен лише кадровий струс. Тобто зміцнити уряд, десь змінити, але щоб при цьому Кабмін нормально працював».

Голова Центру прикладних політичних досліджень «Пента» В. Фесенко.

Політолог вважає, що за допомогою круглого столу Президента В. Януковича й экс-президентів України криза в країні не буде подолана, проте ця зустріч нейтралізує політичне напруження. «Це не майданчик для переговорів, а, швидше, початок широкої дискусії. Це соціально-психологічний інструмент нейтралізації політичного напруження, але в жодному разі не інструмент подолання кризи», – наголосив В. Фесенко.

На його думку, сам факт ініціативи зустрічі президентів позитивний: «Круглий стіл – не політичний, а психологічний маневр. Він виконуватиме функцію заспокоєння громадської думки. Для розрядки внутрішньополітичного напруження – його потрібно було провести. Принаймні він кращий за будь-яке протистояння, яке несе ризики».

Директор Соціологічної служби «Український барометр» В. Небоженко:

«Вважаю, що ніякого впливу цей круглий стіл мати не буде, оскільки всі три экс-президенти були політичними ворогами В. Януковича. І я не думаю, що хто-небудь з них допоможе діючому Президенту впоратися з цією ситуацією. Необхідно було сформулювати переговірні групи, а не “сісти в коло”.

...Цей круглий стіл організований поспішно й не підготовлений. Більше того, екс-президенти не представляють інтереси ані “Євромайдану”, ані громадськості. Але переговори необхідно продовжувати».

Директор Центру євразійських досліджень В. Корнілов:

«...Що стосується теми “Євромайдану”, то слова Л. Кравчука з проханням звільнити конкретних людей і далі вести справу, короблять слух. Втручання в судовий процес – неприйнятне. Також я поки не бачу передумов для В. Януковича відправляти у відставку уряд і безпосередньо Прем’єр-міністра, оскільки це означає залишитися один на один з “натовпом євроінтеграторів”».

Президент Центру системного аналізу Р. Іщенко:

«Я не бачу сенсу в зустрічі президентів, що відбулася. Тим більше що зараз жоден з них не користується авторитетом серед українських громадян, щоб можна було сказати, що зібрали патріархів. Озвучене сьогодні – це приватна думка не надто популярних і не дуже кваліфікованих громадян.

...Позиції президентів відомі – усі вони підтримували євроінтеграцію. Єдина проблема – вони досить керовані самим же Президентом В. Януковичем. Їхня власна політична думка відома – усі троє за асоціацію з ЄС, за здачу влади “майдану”. Якщо запитати їх про думку, яку В. Янукович хоче почути, – Л. Кравчук і В. Ющенко підтримають усе, що він захоче. Усі ці круглі столи такі ж засідання статистів, як “майдан” – стояння статистів».

Експерт вважає, що ключовими віхами в можливому вирішенні політичної кризи в Україні стануть зустрічі В. Януковича з верховним представником Євросоюзу із закордонних справ і політики безпеки К. Ештон і з заступником держсекретаря США В. Нуланд.

Політтехнолог, директор Європейського інституту політичної культури О. Булавін:

«Круглий стіл президентів, у принципі, не приніс якихось особливих новин, і, звісно, якби опозиція була там присутня, то це внесло б якесь пожвавлення. Не думаю, що це була б

конструктивна розмова, але в присутності опозиції розмова була б більш ефективною».

Політичний експерт, письменник В. Цибулько:

«Широкої дискусії із ...зустрічі не вийшло. Тому варто сподіватися, що це – перший етап. А наступний етап буде вже з участю громадськості.

Важко сказати, коли відбудеться другий етап. Скоріше за все, шляхів є два: або під тиском вулиці, або під тиском міжнародних спостерігачів. Тут два варіанти є, хто б що не казав. Але мені здається, що затягування вирішення цього питання працює проти влади».

АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС

І. Рудь, мол. наук. співроб. СІАЗ НБУВ, канд. політ. наук

Крим у контексті динаміки сучасних українсько-російських відносин

Оголошене українською владою призупинення процесу євроінтеграційного поступу України спричинило масові протестні акції всередині країни і заходи на підтримку євроінтеграційного курсу нашої держави за рубезем. Утім, не секрет, що ідея підписання Україною Угоди про асоціацію з ЄС не всіма сприймається з однаковим ентузіазмом. Отже, як демонструють події останніх днів, остаточне рішення на користь як асоціації з ЄС, так і інтеграції з МС може стати поштовхом до дестабілізації ситуації всередині країни, посилення протестних настроїв та активізації антиурядових виступів. Зокрема, це стосується і тих регіонів, у яких історично сформувалися чіткі політичні орієнтири й симпатії – західноукраїнських областей (Львівщини, Івано-Франківщини, Тернопільщини), Донбасу та Криму.

Стосовно останнього, рядом політологів не виключається, що подальше зближення України з Європою може спричини-

ти зростання напруження на півострові. Тому перед владою автономії стоїть відповідальне завдання – зберегти стабільність у регіоні і, більше того, виступити сполучною ланкою, діалоговим майданчиком між Україною та Росією у світлі можливого ускладнення відносин між ними. Крим володіє в цьому плані значним потенціалом.

Серед вузлових питань українсько-російських відносин, актуалізація яких впливатиме на внутрішньополітичну ситуацію в Криму (після можливого підписання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС), можна виділити такі: питання перегляду харківських угод і статусу Чорноморського флоту; питання кордонів за умови перегляду Договору про дружбу і співробітництво та партнерство між Україною та Російською Федерацією; питання розподілу Азовсько-Чорноморського шельфу; питання інвестицій і російського рухомого й нерухомого майна в Криму.

Як відомо, українсько-російський договір про тимчасове базування ЧФ був підписаний у 1997 р. терміном дії на 20 років. Передбачалося, що в 2017 р. Росія введе флот із Криму. Для цього створювалася Новоросійська військово-морська база ЧФ, яка, як нещодавно повідомив головнокомандувач ВМС РФ адмірал В. Чирков, буде повністю готова до прийому нових кораблів і підводних човнів у 2014 р. Але головною базою Чорноморського флоту, як і раніше, залишиться Севастополь.

Можливість пролонгації терміну перебування Чорноморського флоту РФ з'явилася у квітні 2010 р., коли президенти України та Росії підписали так звані харківські угоди, які, починаючи з 2017 р., передбачають продовження на 25 років терміну базування російського флоту. Причому така можливість автоматичного продовження дії цього договору є і після 2042 р. Москва у відповідь погодилася надати знижку в ціні на газ – по 100 дол. на кожній тисячі кубічних метрів. Пізніше Україна визнала умови нерівноцінними, оскільки навіть з урахуванням знижки газ для нашої держави коштує значно дорожче, ніж для європейських партнерів «Газпрому».

Російська сторона не бачить можливості підписати нові газові контракти, а Україна, у свою чергу, не дає згоди на

модернізацію техніки та озброєнь ЧФ. В умовах такої хиткої рівноваги ситуація зберігається протягом останнього часу. Щоправда, на початку літа 2012 р. Конституційний Суд України своїм рішенням, відповідаючи на запит народних депутатів, ухвалив, що Верховна Рада має право денонсувати міжнародні договори. Опозиція, спираючись на це рішення суду, запропонувала скасувати харківські угоди. Хоча за минулі майже півтора року кілька разів планувалося внести питання до порядку денного, однак партія влади не допускала його розгляду.

Керівник Центру військово-політичних досліджень Д. Тимчук вважає, що Президент В. Янукович у 2010 р. змушений був ситуативно вирішувати газову проблему, а тому погодився на те, щоб пов'язати питання про знижку в ціні на газ з базуванням флоту в Криму. Експерт зазначив, що Київ не піде далі використання питання щодо можливого розриву харківських угод як важеля тиску на російську сторону. «Узагалі, пролонгація базування флоту суперечить духу української Конституції. У 1997 р. було прийнято вимушене рішення про тимчасове базування, адже було зрозуміло, що одразу флот з Криму нікуди не подінеться. Російській стороні дали час, щоб ґрунтовно підготуватися, створити свою базу та вивести флот. Продовження цього терміну може викликати запитання. У Європі цю тему озвучують маловідомі політики. Чиновники ЄС взагалі не торкаються питання базування російського флоту в Криму», – сказав Д. Тимчук.

Крім того, на думку експерта, Україна нині активно взаємодіє з НАТО, як, до речі, і Росія, а Чорноморський флот РФ у Криму не заважає розвивати цією співпраці. Щодо питання асоціації України з ЄС, то важливо відзначити, що Україна за умови підписання угоди не стає повноправним членом Євросоюзу та не бере на себе зобов'язання увійти у військовий союз. Також це не вимагає офіційних зобов'язань звільнити українську територію від тимчасово розміщеної російської військової бази.

Утім, деякі вітчизняні експерти нагадують, що ще в минулому році українська сторона прагнула вписати в текст Угоди

про асоціацію пункт про перспективу повноправного членства. У результаті сторони зійшлися на тому, що вирішуватимуть проблеми поступово та поетапно. Якщо Угода про асоціацію та зону вільної торгівлі буде підписана, то через декілька років, у разі успішної реалізації цього документа, може постати питання про заявку на членство.

Так, зокрема, експерт Інституту євроатлантичного співробітництва В. Горбач зазначив, що сьогодні ще рано розмірковувати про перспективу навіть найближчих двох-трьох років: невідомо, як складуться відносини України в новому статусі з ЄС і Росією. «Можна припустити, що до 2017 р. у Києві знову згадають про необхідність виведення ЧФ, згідно з попереднім планом. Але на сьогодні про це нічого не говориться і гадати немає сенсу», – зазначив він. В. Горбач наголосив, що зараз ні в Євросоюзі, ні в Україні не обговорюється питання про базування флоту (<http://enews.md/articles/view/3921>. – 2013. – 19.10).

Політичний аналітик і глава ГО «Громадянський комітет національного порятунку» П. Нусс запевняє, що Росія претендує на територію АР Крим. За його словами, Росія розглядає півострів лише як військово-стратегічний об'єкт. Аналітик упевнений, що такий сценарій Кремль розглядає у разі наближення України до ЄС і НАТО, передає УНН.

Зокрема, П. Нусс зазначив, що як тільки Україна отримала запрошення до поглибленої співпраці та подальшого вступу до НАТО від генерального секретаря цієї організації, як аналітична журналістика Росії почала справжню кампанію щодо можливості перегляду російськими властями Великого договору, яким регулюється питання належності АР Крим та інших територіально суперечливих питань з Україною. Він наголосив, що російська сторона, порушуючи дипломатичні постулати, не дотримуючись норм міжнародного права, відкрито заявляє про свої плани на територію Української держави. На його думку, такі заяви, навіть якщо їхнім джерелом є російські журналісти та російський агітпроп, повинні розглядатися на найвищому рівні Ради національної безпеки і оборони України.

Аналітик також переконаний, що така агресивна інформаційна кампанія Росії щодо Криму є реакцією на інформацію щодо можливого дострокового виведення ЧФ РФ з території Криму. «Денонсація харківських угод – невід’ємний та запланований крок України на шляху до енергетичної незалежності. Це говорить про те, що ЧФ РФ буде змушений залишити територію України достроково. Виведення ЧФ РФ вимагають також деякі пункти Угоди про асоціацію. Так, там дійсно йдеться про флот, але співпраця України та ЄС у рамках політики безпеки забороняє перебування на територіях військових елементів, які несуть потенційну небезпеку для членів ЄС. Чорноморський флот РФ таким є. Я вірю, що кримчани не піддаватимуться на провокаційні заклики та не вдаватимуться до сепаратистських дій, але в разі бездіяльності Україна втратить Крим. Україна втрачає Крим», – підкреслив П. Нусс (<http://www.unn.com.ua/ru/news/1260172-ukrayina-vtrachaye-krim-politolog>. – 2013. – 12.10).

Дотичним до питань перегляду статусу ЧФ у Криму може стати питання державних кордонів, зокрема в Азово-Керченській протоці, вважає директор Російського інституту стратегічних відносин Т. Гузенкова. Вона підкреслює, що Україні не вигідно порушувати питання виведення Чорноморського флоту Росії з Криму, оскільки це може призвести до глобальних геополітичних змін у регіоні.

«Угода щодо Чорноморського флоту – це не породження харківських ініціатив, як багато хто думає, а частина пакетної угоди, яка нерозривно пов’язана з так званим Великим договором про дружбу та співробітництво між Росією та Україною, який був підписаний та ратифікований в 1997–1998 рр. Тому якщо хтось із радикально налаштованих українських політиків почне намагатися відрізати тему Чорноморського флоту в практичному сенсі, то російській стороні доведеться піднімати такі пласти російсько-українських відносин, які наразі і є більш-менш вирішеними за допомогою Великого договору. Зокрема, тоді вже йтиметься про повернення до питань про територіальні межі», – підкреслила Т. Гузенкова.

Як вважає експерт, якщо Київ офіційно зажадає виведення ЧФ РФ із Криму, це стане підставою для Росії ініціювати перегляд існування України в нинішніх кордонах, зокрема, і по розділу Азово-Керченської протоки. «Тому політична риторика це одне, але її перехід у практичне русло – це зовсім інше. Чи захоче Україна, ідучи в бік Європи на хитких ногах, отримати ще й цей головний біль. Я думаю, що ні», – підсумувала вона (<http://lenta-ua.net/novosti/politika/32673-esli-kiev-potrebuet-vyvoda-chf-iz-kryma-togda-rossiya-peresmotrit-granicu-s-ukrainoy.html>. – 2013. – 28.09).

Нагадаємо, суперечка про кордони в Азовському морі та про юрисдикцію Керченської протоки триває півтора десятка років. Київ наполягає на визнанні кордону за картами Генштабу СРСР – на основі адміністративного розподілу між Українською РСР і РРФСР. Це означає, що Україні відійшло б приблизно 60 % акваторії моря та повний контроль над судноплавним каналом у Керченській протоці.

Водночас у ЗМІ знову з'явилися публікації, у яких сказано, що прибічники Президента В. Януковича готові поступитися в питанні кордонів в обмін на поступки російської сторони в ціні на газ.

Політолог Т. Березовець вважає подібні припущення необґрунтованими: «“Газпром” – це держава в державі, у нього свої інтереси у відносинах з Україною. Як ми бачимо з переговорів про перегляд формули ціни на газ, у комерційних розрахунках політичні нюанси до уваги не беруться». За словами експерта, і в питанні делімітації кордонів російська сторона не випускає з уваги свою вигоду: в Азовському морі розвідані багаті глибоководні родовища нафти і газу, належність яких залежить від лінії кордонів. Хоча ситуація складна, сторони змушені нарешті вирішити давню суперечку, а тому підуть на компроміси, зазначає Т. Березовець.

Керівник міжнародних програм Центру ім. Разумкова В. Чалий зазначив, що компромісне рішення не повинно зачіпати національні інтереси України. За його словами, «розумно було б визначити й чітко зафіксувати кордон – по тій лінії, яка існувала при СРСР. А в додаткових угодах врахувати інтереси

Росії. Скажімо, у сфері безпеки – передбачити можливість Росії відмовити в проході по каналу військових суден будь-якої третьої країни. В економічній сфері – відмовитися від стягування зборів за прохід російських суден по каналу». Експерт зазначив, що сенсаційні загальні формулювання, що публікуються зараз у ЗМІ, безглузді. «Як це буде відображено в документах – ми не знаємо. Але зрозуміло, що спроба схитрувати, заклавши в угоди нечіткі, розмиті формулювання, обернеться новими конфліктами в майбутньому», – наголосив він. В. Чалий упевнений, що переговорна позиція України дає можливість їй не поспішати з остаточним рішенням, а ретельно вивірити кожне слово в документах. Він категорично спростував поширену думку про те, що прикордонна суперечка з Росією заважає інтеграції України в ЄС. Політолог вважає, що Києву слід дотримуватися колишньої позиції. А це означає, що рішення проблеми може бути знову відкладено (http://wikinews.com.ua/page/index.html/_/politics/obshhij-kerchenskij-prolivr5813). – 2013. – 8.06).

Чинником двосторонніх відносин, що може мати вплив на стабільність автономії, є кримськотатарський фактор. Нещодавно відбулися зміни в меджлісі, новим головою якого став Р. Чубаров.

На думку кримського політолога В. Джаралла, з обранням нового лідера меджлісу кримськотатарського народу, з одного боку, можна говорити про припинення багаторічного застою у керівництві меджилісу, з іншого – про можливість активізації багатьох прихованих особистісних конфліктів. Про це В. Джаралла повідомив у коментарі кореспонденту Кримського інформаційного агентства.

«Багаторічний застій у меджлісі закінчився, і відразу підтвердилося, що за зовнішньою стабільністю ховалося безліч проблем. Вони виражаються в специфічній формі особистого суперництва, зміна влади показала, що лише авторитет М. Джемілева дозволяв контролювати всіх», – підкреслив експерт.

На його думку, багато в чому успіх нового лідера меджлісу залежить від того, чи зуміє він встановити контроль над двома ключовими сферами – кадровою та фінансовою – та ефек-

тивно нейтралізувати діяльність різних течій всередині кримських татар. Зокрема, це стосується діяльності організації «Хізб ут-Тахрір», яка останнім часом активно залучала представників кримських татар до військових дій у Сирії.

Насамперед слід зазначити, що, відповідно до законодавства, участь громадян України у військових конфліктах як найманців заборонена. Служба безпеки України постійно перевіряє інформацію про участь громадян України в сирійському конфлікті, але підтвердження цих фактів поки що не надала. Встановлено лише, що на території Криму прихильники організації «Хізб ут-Тахтір» проводять активну агітацію серед мусульманської громади, особливо серед молоді, щодо допомоги Сирії.

Керівники меджлісу кримськотатарського народу не відкидають участі татар у цьому військовому конфлікті, але тільки як особисту ініціативу кожного. Скільки ж насправді вирушило татар до Сирії, не знає ніхто. У ЗМІ повідомляється про кількість близько 100 осіб. «Серед кримськотатарського народу меджліс поширив інформацію, що брати участь у бойових діях в Сирії заборонено. Але ваххабіти та “Хізб ут-Тахтір” проводять агітацію серед мусульман, що не входять до меджлісу», – повідомив М. Джемілев.

Експерти взагалі вважають інформацію про тисячі татар у Сирії «черговою антитатарською істерією». Так, директор київського Центру близькосхідних досліджень І. Семиволос рекомендує не довіряти таким джерелам, які стверджують, що кримські татари таким чином готуються до війни в Криму. «Апріорі багато людей і в Росії, і в Україні схильні думати про татар як про загрозу для Криму. Тому Росія постійно шукає факти або щось схоже на факти, які б підтверджували страхи, і вони при бажанні завжди знаходяться», – повідомив він.

На його думку, інформаційна війна потрібна Росії для того, щоб підтримувати постійне напруження в Криму. Російськомовне населення Криму, яке зазнає впливу російської пропаганди, перебуває в очікуванні можливих конфліктів. «Їх легко переконати в тому, що єдиний рятівник – це Росія і Чорноморський флот, а всі інші зрадять і не захистять. Ця політика

побудована на тому, щоб лякати людей та через страх змусити їх об'єднатися навколо Кремля, який може всіх урятувати від загрози», – пояснив експерт.

Кінцева мета цієї інформаційної кампанії – зірвати підписання Угоди про асоціацію з Євросоюзом, вважає директор компанії стратегічного консалтингу Berta Communications Т. Березовець. «Росія намагається створити два конфліктні вогнища в Україні: у Криму та на Закарпатті, де у них є підтримка. У зв'язку з цим у Криму активно працюють російські політтехнологи разом з Головним розвідувальним управлінням Генштабу російської армії та Службою зовнішньої розвідки РФ для того, щоб створити конфліктну зону між татарами та російськомовними жителями Криму і таким чином дестабілізувати ситуацію», – коментує Т. Березовець.

На його думку, у хід можуть піти різні провокації, такі як осквернення мусульманських чи християнських святинь, побутові конфлікти, поширення компрометуючої інформації та багато іншого. Масові хвилювання в цих регіонах повинні викликати сумнів у європейських колег, чи потрібно приймати Україну як нестабільну країну (<http://news.finance.ua/ru/~2/0/all/2013/09/15/308927>. – 2013. – 15.09).

Крим в Україні – дійсно вразливе місце з точки зору забезпечення стабільності, оскільки півострів є місцем перетину різних культурних, національних, релігійних традицій і геополітичних стратегій.

На переконання директора Соціологічної служби «Український барометр» В. Небоженка, у Криму спровокувати політичний конфлікт набагато простіше, ніж у будь-якому іншому регіоні, оскільки там завжди небезпечні умови.

Політолог прогнозує, що після закінчення сирійської кампанії всі найманці та просто борці за мусульманське звільнення повернуться у свої країни і вони «навіть чи займуться вирощуванням кавунів». «Звичайна річ, маючи бойовий досвід, вони стануть найнебезпечнішим елементом і можуть бути використані будь-якою третьою силою від Заходу до Кремля. Ще не відомо, хто ними швидше скористається», – пояснює В. Небоженко.

Теоретично, можливість хвилювань і позаштатних ситуацій фахівці допускають завжди, але в таких розрахунках обумовлюється масштаб і наслідки. Усі знають, що більшість у кримськотатарській громаді займає жорстку антиросійську позицію і ці настрої можуть бути використані проти російськомовного населення.

Утім, існує й інша точка зору. Директор Інституту політичного аналізу і міжнародних досліджень С. Толстов сумнівається, що сьогодні хтось здатний використовувати татар проти євроінтеграції України за допомогою якихось терористичних актів чи конфліктів. «Зрозуміло, що фахівці з дестабілізації шукають слабкі точки, і кримськотатарська проблема для України – неконтрольований фактор, але для макropolітичних питань це не істотно. Татари не становлять навіть третини населення Криму, і там більшість – досить мирні люди, які не піддаються на мобілізаційні заклики. Радикали можуть зробити якісь дії, але вплинути на зовнішньополітичний курс не зможуть, оскільки це все одно буде виглядати дуже локально», – резюмує експерт (<http://news.finance.ua/ru/~2/0/all/2013/09/15/308927>. – 2013. – 15.09).

Щодо настроїв самих кримчан, то показовими в цьому контексті є результати соціологічного дослідження, проведеного соціологічною компанією Research & Branding Group на тему ставлення жителів півострова до державної належності автономії.

За результатами дослідження 38 % жителів Криму бажають сьогодні бачити півострів у складі Росії, а 40 % віддали б перевагу для нього автономному статусу в складі України. При цьому кількість перших останнім часом скоротилася на 15 %, а других, навпаки, рівно на стільки ж збільшилася. Проте кількість кримчан, які вважають найоптимальнішим варіантом проголошення незалежності Криму, залишилося на колишньому рівні – близько 10 % (<http://rusinform.ru/index.php?newsid=1648>. – 2012. – 16.09).

Важливим питанням для Криму в разі підписання Угоди про асоціацію України та ЄС залишається поведінка в цьому випадку російських інвесторів, які становлять вагомий чинник впливу РФ на Кримську автономію.

Ряд експертів вважає, що Угода між Україною та ЄС може виявитися привабливим фактором для російських приватних інвесторів в Україні та в Криму зокрема. «Інвестори отримають можливість на більш вигідних умовах розвивати співпрацю з країнами ЄС з території України, тобто сусідньої держави з близьким до РФ устроєм правової системи», – вважає керівник практики нерухомості юридичного бюро «Єгоров, Пугинський, Афанасьєв і партнери» в Україні О. Бойчук. До того ж, за його словами, долучаючись до стандартів ЄС, Україна прагне вдосконалити ряд якостей, які в цілому традиційно підвищують привабливість країни для інвестора – передбачуваність і прозорість політичної, економічної та правової системи, наявність базових гарантій захисту інвестицій.

Симптоматичним у цьому контексті є ухвалений нещодавно Верховною Радою Закон України «Про особливості здійснення інвестиційної діяльності на території Автономної Республіки Крим». Як наголосив голова Ради міністрів Криму А. Могильов, закон передає регіону ряд особливих повноважень для залучення іноземного капіталу. Він підкреслив, що кримська влада отримала можливість на місцевому рівні вирішувати питання про виділення землі під інвестпроекти, що зробить шлях інвестора та його капіталовкладень більш легким.

Крім того, влада Криму ініціювала обговорення поправок до Податкового та Митного кодексів України, які давали б преференції інвесторам. «Наприклад, підприємство на п'ять років звільняється від податків на прибуток. А якщо якісь необхідні товари не виробляються в Україні, то для інвестпроекту їх ввезення буде безмитним», – уточнив А. Могильов. За його словами, пільги стосуються не тільки традиційної для Криму рекреаційної діяльності, а й аграрного сектору, що має величезний потенціал.

На сьогодні, за даними Ради міністрів Криму, російські капітали офіційно становлять 23 % прямих іноземних інвестицій у Республіку. З урахуванням офшорів, за оцінкою А. Могильова, ця частка реально становить близько 80 %.

В основному інвестиційні капітали приходять з Москви та регіону. Так, Національна резервна корпорація О. Лебедева во-

лодіє рядом рекреаційних об'єктів у Республіці, у тому числі курортним комплексом «Море», санаторієм і декількома готелями. Групі ІФД «Капітал» В. Алекперова і Л. Федуна належить великий готельний комплекс «Кримська рів'єра» в Алушті.

Останнім часом активізувала свою інвестиційну діяльність у Криму й бізнес-школа Санкт-Петербурга, що також зацікавлена в альтернативних майданчиках для ведення бізнесу. За словами начальника аналітичного відділу інвестиційної компанії БФА Д. Дьоміна, уповільнення зростання економіки Петербурга та Ленінградської області, а також нестабільність економіки Росії в цілому стимулює місцевих бізнесменів виходити в ближнє зарубіжжя.

Найбільший інтерес для петербуржців становлять молоді країни Євросоюзу, наприклад Латвія. Відкриття там свого підрозділу дає змогу не тільки вести бізнес у європейських умовах, а й, наприклад, ввозити продукцію назад до Росії під європейським брендом. «Я думаю, петербурзькі бізнесмени цілком можуть звернути увагу на Україну в умовах її зближення з ЄС», – вважає експерт.

Зрозуміло, що в інвестицій в Україну в цілому і Крим зокрема є і зворотна сторона. Так, Д. Дьомін відзначив високі політичні ризики, пов'язані зі складністю відносин між Україною та Росією. А петербурзький бізнесмен С. Гутцайт говорить про високий рівень корупції в регіоні та недолюбність деяких місцевих чиновників.

Утім, перспектива близькості до Євросоюзу за умови створення відповідних умов з боку регіональної влади автономії може зробити Крим привабливим майданчиком для розширення бізнесу російських компаній.

Отже, більшість експертів, спираючись на динаміку нинішніх російсько-українських відносин і враховуючи заяви представників керівних органів РФ, висловлюють переконання, що на сьогодні владі України, незважаючи на антиукраїнську інформаційну кампанію в ряді російських ЗМІ та намагання останніх використати пов'язані з кримськотатарським фактором інформаційні приводи для посилення напруженості на півострові та мобілізації

російськомовного населення півострова на підтримку збереження російської військової та геополітичної присутності в Криму, вдається мінімізувати вплив на ситуацію в АРК.

Потіха А., наук. співроб. СІАЗ НБУВ

Медична реформа в Україні: перші кроки

Реформування охорони здоров'я є питанням надзвичайної державної ваги, адже від того, якими будуть його наслідки, залежить національна безпека й майбутнє нашої нації. Сучасний стан охорони здоров'я є складним як з точки зору задоволення потреб пацієнтів у якісній і доступній допомозі, так і з точки зору соціального й матеріального статусу медичних працівників, умов їхньої професійної діяльності. Потреба в реформуванні галузі є більше ніж нагальною. Це зрозуміло всім, тому влада тривалий час намагається вирішити наболілі проблеми в медицині.

Як інформують ЗМІ, 7 липня 2011 р. Верховна Рада України ухвалила два закони, які дали старт медичній реформі в Україні. Депутати проголосували за прийняття законопроекту № 8602 «Про внесення змін до Основ законодавства України про охорону здоров'я щодо удосконалення надання медичної допомоги» («за» проголосувало 240 народних депутатів) і № 8603 «Про порядок проведення реформування системи охорони здоров'я у Вінницькій, Дніпропетровській, Донецькій областях та м. Києві» («за» проголосувало 242 народні депутати).

За словами урядовців, документом «Про внесення змін до Основ законодавства України про охорону здоров'я щодо удосконалення надання медичної допомоги» встановлюється, що мережа державних і комунальних закладів охорони здоров'я формується з урахуванням потреб населення в медичному обслуговуванні, необхідності забезпечення належної його якості, своєчасності, доступності, ефективного використання матеріальних, трудових і фінансових ресурсів. Існуюча мережа таких закладів не може бути скорочена. Ще один закон –

Закон України «Про порядок проведення реформування системи охорони здоров'я у Вінницькій, Дніпропетровській, Донецькій областях та м. Києві» передбачає відпрацювання на базі пілотних регіонів основних підходів до реформування системи охорони здоров'я, їх моніторинг й оцінку для подальшого поширення на всю територію країни. Практична реалізація пілотних проектів починається із структурної реорганізації первинної та екстреної медичної допомоги.

Керівники медичної галузі вважають за необхідне всю систему охорони здоров'я поділити на три рівні надання медичної допомоги. За їхнім задумом, первинна допомога, на яку роблять особливу ставку, має обслуговувати близько 80 % усіх звернень пацієнтів. Основа первинної допомоги – це сімейні лікарі, свого роду універсальні медики, які повинні давати раду переважній більшості пацієнтів, що звертаються до них. Їхнє місце роботи – це нові медичні заклади, центри первинної медико-санітарної допомоги. У ЦПМСД, на відміну від лікарень, немає таких підрозділів, як поліклініка, дитяча консультація чи хірургія. Вони складаються з однакових лікарських амбулаторій, де й будуть надавати первинну допомогу.

За словами експертів, така система успішно діє в більшості розвинутих країн, де головним фронтом боротьби з недугами є якраз сімейні лікарі. Якщо ж до такого лікаря потрапляє складний пацієнт, то медик має направити його до своїх колег зі сфери вторинної медичної допомоги – у лікарню або ж до представників третинної медицини – вузькоспеціалізовану клініку.

Зміни також стосуються швидкої допомоги. Як зазначають експерти, від початку 2013 р. в Україні ввели нову модель екстреної допомоги, яка підпорядкована обласній владі й має єдину диспетчерську службу. За словами представників влади, у перспективі реформа має привести до впровадження в Україні страхової медицини, що має поліпшити фінансовий стан медустанов.

Міністр охорони здоров'я України Р. Богатирьова повідомила представникам ЗМІ, що отримують пацієнти й медики в результаті реформи охорони здоров'я, проведеної в країні.

«Пацієнт у результаті її успішного впровадження буде чітко розуміти, що держава гарантує йому базовий набір медичних послуг, які він може отримати безкоштовно й на високому рівні в державних медустановах. А також знати, що йому неодмінно нададуть кваліфіковану безкоштовну допомогу в екстрених ситуаціях», – запевнила глава МОЗ.

З іншого боку, за її словами, одне з головних завдань реформи – відродити престиж і репутацію медичної професії, забезпечивши медику гідну оплату праці, соціальну захищеність, можливість професійного розвитку.

Відповідаючи на запитання журналістів щодо термінів проведення реформи, Р. Богатирьова зазначила, що «навіть найефективніші реформи медичної сфери відбиваються на показниках здоров'я людей не раніше, ніж через п'ять років після їх початку». Водночас міністр зазначила, що відчутні результати реформа приносить уже сьогодні: «Так, наприклад, там, де працювали нові, оснащені сучасним устаткуванням й укомплектовані кадрами амбулаторії, на 17 % збільшилася кількість звернень з профілактичною метою, на 15 % зменшилася кількість викликів “швидкої допомоги”, знизився рівень госпіталізації. Приносить свої перші позитивні результати й Національний проект “Нове життя”, який здійснюється під патронатом глави держави: помітно знизилася смертність дітей до одного року, майже у два рази скоротилася смертність матерів».

Щоправда, за словами Р. Богатирьової, без підтримки медиків, експертів у сфері охорони здоров'я, медичних адміністраторів, фармацевтів якісних перетворень очікувати складно. «Якщо реформа потрібна тільки Президенту й профільному міністру, вона навряд чи швидко принесе плоди», – зазначила міністр. На її переконання, держава, реалізуючи сьогодні медичну реформу, фактично вчиняє капітальний ремонт житлового будинку, у кожній квартирі якого сім'ї, діти, літні люди, інваліди, молодь... «Неможливо за помахом чарівної палички враз зупинити хвороби в Україні за рік-два, щоб за цей час комфортно здійснити всі перетворення. Але іншого шляху немає й без змін системи не обійтися», – підкреслила Р. Богатирьова.

Вона наголосила на нагальності «реконструкції» вітчизняної системи охорони здоров'я, адже, згідно із соціологічними опитуваннями, необхідність реформування системи охорони здоров'я визнають 70 % українських громадян.

Разом з тим Р. Богатирьова зазначила, що медреформі критично не вистачає активних прихильників. «У свою чергу, чим більше ми будемо мати прихильників проведеної модернізації, тим швидше підуть зміни. Ось чому для нас дуже важливо шляхом залучення громадськості, медичних організацій, самих медиків і вас, журналістів, пояснювати суть проведених перетворень», – наголошує міністр.

Як зазначають експерти, на адресу «реформаторів» лунає багато критики, але представники влади вважають критику необґрунтованою й зазначають, що результати будуть помітні згодом. Як зазначила перший заступник глави Адміністрації Президента України І. Акімова, у питанні проведення в Україні медичної реформи вже пройшов етап активної критики й розпочався етап ефективної роботи. Зокрема, під час брифінгу в Дніпропетровську вона зазначила, що в Україні дедалі більше прихильників змін у медичній сфері. За словами І. Акімової, на відміну від часів початку реформи люди вже більше розуміють її суть і приймають зміни, які відбуваються. «Питання змін у галузі охорони здоров'я, яке порушив Президент України В. Янукович, не просте, адже воно стосується кожного. Проте ми не побоялися й розпочали ці зміни. Наразі вже пройшов етап активної критики й розпочався етап ефективної роботи. У цьому напрямі Дніпропетровська область є одним з піонерів, і вона по праву може цим пишатися», – зазначила І. Акімова.

За її словами, на Дніпропетровщині працює 713 сімейних лікарів, а для підвищення їхньої кваліфікації цього року відкрито 26 територіальних навчальних тренінгових центрів. Навчання в них уже пройшли 62 % сімейних лікарів і 65 % медсестер загальної практики. Для заохочення їхньої роботи в усіх містах і районах області реалізуються програми «місцевих стимулів» – з 2010 р. житло отримало 239 медиків.

Проте значна частина експертів вважає, що реформа не завжди відповідає тим планам, які декларують чиновники.

Часто вона навіть погіршує стан медичного обслуговування. На це звернув увагу й Президент України. Як інформують ЗМІ, В. Янукович переконаний, що не потрібно ламати медичну систему там, де вона працює. Про це він сказав під час наради, перебуваючи з робочим візитом у Вінницькій області. «Реформа спрямована на якість медичних послуг і її доступність. У нас не повинна бути реформа заради реформи, реформа повинна бути заради людей», – сказав Президент на нараді.

В. Янукович зазначив, що медичне обслуговування потрібно вдосконалювати так, щоб не зашкодити людям. «Ми маємо, якщо не в цьому, то в наступному році, завершити реформу, щоб у нас не було жодного села, де є проблеми», – наголосив В. Янукович і наказав чиновникам іти до людей, дослухатися до них, розмовляти з ними.

Експерти, аналізуючи перебіг реформи, зазначають, що медична реформа в Україні дійсно є необхідною, але поки що її впроваджують непродумано і фрагментарно. Про це, зокрема, заявив І. Бураковський, голова правління Інституту економічних досліджень та політичних консультацій, 31 жовтня в Києві під час «круглого столу» на тему: «Реформа охорони здоров'я в Україні: ідея та реалії». Під час заходу було представлено результати аналізу реформи охорони здоров'я в Україні, здійсненого за підтримки Міжнародного фонду «Відродження».

Як зазначив І. Бураковський, Міністерство охорони здоров'я так і не затвердило моделі системи охорони здоров'я, яку хоче отримати Україна в результаті реформи. Унаслідок цього пілотні регіони зіткнулися з необхідністю самостійно розробляти модель надання медичної допомоги й підходи до її розбудови. Він також наголосив на тому, що Україні слід наближати принципи надання медичної допомоги до світових стандартів, визначених Всесвітньою організацією охорони здоров'я.

У свою чергу координатор проекту «Аналіз реформи охорони здоров'я в Україні» О. Бетлій зазначила, що в пілотних регіонах зробили лише перший крок з реформування – відокремили первинну ланку медичної допомоги. Водночас не бу-

ло побудовано ефективної співпраці із вторинною ланкою, заклади якої (клініко-діагностичні центри й лікарні) так і не було організовано в госпітальні округи. «Вагомою причиною стала відсутність комплексного підходу до реформи, який би ґрунтувався на ретельному плануванні й достатньому фінансуванні. На жаль, недостатнє фінансування поставило під питання успіх реформи», – наголосила О. Бетлій.

За її словами, досі не змінено принципу фінансування закладів вторинної ланки – клініко-діагностичних центрів і лікарень, що могло б сприяти їх оптимізації (зокрема, зменшенню кількості надлишкових ліжок і закриттю непотрібних відділень). «Автономії цих закладів також не було збільшено». «Відсутність інформаційної кампанії напередодні й під час реформи збільшила супротив реформі з боку медичних працівників, які не знають, що на них чекає завтра. Влада так і не пояснила громадянам, що таке реформа і яка її мета. Тому населення, яке звикло саме визначати собі шлях у системі охорони здоров'я, очікує від реформи лише погіршення доступу до медичної допомоги», – зазначила О. Бетлій.

У свою чергу С. Северин, голова Донецької обласної асоціації лікарів загальної практики – сімейної медицини, наголосив, що головною проблемою пілотного експерименту є відсутність ефективного механізму зворотного зв'язку для своєчасної корекції помилок, які виявляються під час реформування. «Нормативна база МОЗ із реформування первинної медико-санітарної допомоги є неякісною, оскільки формується без достатньої апробації в реальній медичній практиці», – вважає експерт.

Ще більш різко критикує деякі сторони медичної реформи Л. Станіславенко, голова ГО «Батьки проти медичної реформи». Вона вважає, що медична реформа призвела до різкого погіршення якості медичного обслуговування – невдоволені й працівники лікарень, і пацієнти. «До нашої громадської приймальні постійно звертаються вінничани зі скаргами щодо впровадження пілотного проекту. Сімейні лікарі повинні знати проблеми кожної родини і вчасно направляти до вузьких спеціалістів. Але через велике навантаження вони

фізично не можуть врахувати потреби кожної людини», – підкреслила Л. Станіславенко.

На необхідності проведення реформи в медичній галузі наполягає президент Всеукраїнського лікарського товариства О. Мусій і вважає, що головною проблемою медичної галузі є нерозвинутість первинної медицини. На його думку, найбільшим позитивом початої реформи є те, що в системі охорони здоров'я почали поступово акцентувати ресурси й увагу на необхідності сімейних лікарів, які б опікувалися кожною людиною, сім'єю.

Як зазначають експерти, за минулі два роки сімейними лікарями стали колишні інтерни, а також перекваліфікувалися деякі педіатри й терапевти. Але в цьому є проблема, адже сімейний лікар повинен діагностувати й лікувати і ЛОР-патологію, і нервові захворювання тощо, а він ще не вміє цього робити, тому що шестимісячних курсів є недостатньо, щоб надолужити знання, яких не вистачає, колишньому терапевту чи педіатру. Відтак сімейні лікарі часто направляють пацієнтів до вузьких спеціалістів, нестача яких через реформу вже відчувається.

О. Мусій називає ще одну ваду змін у медицині: лікарям і пацієнтам не пояснюють зміст і завдань реформи. «Суспільство й ті медики, яких намагаються реформувати, у більшості своїй не розуміють, що відбувається, чому відбувається й що буде потім. Саме тому є несприйняття», – вважає експерт.

Та все ж найбільшим недоліком О. Мусій називає те, що в реформі практично не задіяні ані самі лікарі, ані організації, які представляють інтереси пацієнтів. За старим радянським методом, їм усе «доводиться до виконання». «Ми так вирішили, вас не запитали, а ви виконуйте, і взагалі ваша думка нас не дуже й цікавить», – наголосив він. На думку експерта, якщо держава має наміри реально реформувати систему, то ті, хто працюють у системі, і ті кому надається допомога, мають бути безпосередньо учасниками реформи.

Експерти звертають увагу на реформування «швидкої допомоги». Зокрема, лікар М. Іонов, який уже 10 років працює в бригаді «швидкої допомоги» в Києві, стверджує, що реформу

впроваджують «чиновники з міністерства, які жодного разу не виїжджали з бригадою “швидкої допомоги”». За його словами, реформа проводиться непродумано і «вкрай негативно» відображається як на пацієнтах, так і на лікарях і системі охорони здоров'я загалом.

Він зазначив, що від початку реформи в столиці практично скасували спеціалізовані служби «швидкої», такі, як кардіореканімаційні, педіатричні, психіатричні чи протишокові бригади. Тепер більшість бригад «швидкої» складаються з фельдшерів, а не лікарів. «Вважається, що, я як лікар “швидкої”, маю справитися з будь-якою невідкладною допомогою, у тому числі з дитячою. Але найчастіше це не досить правильно», – заявив М. Іонов.

За його словами, дитячий організм працює по-іншому, ніж дорослий, і, відповідно, потребує інших знань і навичок від медика. Безпосередньо виклики «швидкої допомоги» поділили на дві категорії – екстрені, на які «швидка» має приїхати якомога швидше, і невідкладні – для яких таких жорстких вимог немає. «Якщо є дитина двох років, у неї температура 39С, цей виклик не приймається (у “швидкій допомозі”), він передається на дитячу невідкладну допомогу, бо там є педіатр при дитячій поліклініці. Вони виїжджають у цілодобовому режимі. Але невідкладна допомога може їхати протягом години, двох, трьох», – акцентує увагу лікар.

Він зазначив, що в дітей на фоні високої температури часто трапляються судомні напади, тоді вже стає потрібна екстрена допомога й госпіталізація. Тут виникає інша проблема. «Правила зобов'язують лікарів “швидкої” прибути на екстрений виклик за 10 хв, однак немає жодних нормативів щодо того, як швидко потрібно госпіталізувати хворого», – наголосив експерт. На його думку, це може бути найскладнішою частиною роботи, бо лікарні не завжди готові приймати тяжких пацієнтів. «Якщо дивитися з точки зору бюджету, держави й економії грошей, то вона (реформа) відбувається дуже ефективно. З точки зору пацієнтів, то поки що вони не знають і, думаю, не відчують її реального впливу. А з точки зору медиків, які є учасниками системи, то вона сприймається швидше негативно, ніж позитивно», – вважає О. Мусій.

За словами деяких експертів, соціологічні дослідження, які були проведені навесні 2013 р. в Дніпропетровській області, говорять про те, що 99 % людей проти медичної реформи. Адже фінансуванням займаються обласні держадміністрації. Там дефіцит бюджету 50 млн грн. Щоб закрити «дірку», керівництво області закриває лікарні. Лікарі первинної ланки отримують 1,5 тис. грн, а не 5–6 тис., як їм обіцяли, і навіть не 4 тис., як потім звітували чиновники. Обіцяних машин теж немає – одна машина на всю райлікарню, зате сільським фельдшерам роздали велосипеди, зазначають експерти. На їхню думку, особливістю реформи є переведення усіх міських медичних закладів, які здійснюють вторинну й третинну медичну допомогу, на баланс області. При цьому усі медичні заклади тепер мають самостійно укладати договори про медичне обслуговування населення з розпорядниками бюджетних коштів. Усе це дуже схоже на бажання перекласти тягар фінансування медицини на місцеві органи влади і вказує на справжню мету цієї «реформи» – зменшення витрат на медицину, яке буде здійснено за рахунок скорочення кількості ліжок у стаціонарах і скорочення лікарів-спеціалістів.

Ще більш радикально налаштовані комуністи. Вони вважають, що на сьогодні стан медицини в Україні – катастрофічний. За їхніми словами, руйнування, занепад, здириництво, безвихідь, соціальна несправедливість – ось обличчя державної системи охорони здоров'я. Як зазначив другий секретар ЦК КПУ І. Алексєєв, «за часів незалежності населення України скоротилося на цілу Болгарію (населення якої становить 7 млн) і дорівнює чисельності 1966 р. За рівнем дитячої смертності Україна посідає серед країн світу ганебне 63 місце, а за рівнем смертності серед дорослого населення Україна – 135! Це гірше, ніж у Сальвадорі і Ємені! Кожний п'ятий не доживає до 60 років! Що це, як не соціальний геноцид народу з боку олігархічної влади! А так звана медична реформа, яку ця влада впроваджує, не рахуючись з думкою й потребами наших громадян, – це одна з її складових», – зазначив політик.

Основним «здобутком» «так званої» медичної реформи, на думку І. Алексєєва, стало не підвищення якості медичного об-

слуговування, а тотальне скорочення лікувальних закладів і ліжко-місць у стаціонарах, особливо це стосується сільської місцевості. «Там узагалі людям доводиться добиратися до лікарні за десятки кілометрів, бо ліквідовані ФАПі (фельдшерсько-акушерські пункти) і лікарів катастрофічно не височає», – наголосив політик.

За його словами, у Дніпропетровській області масово закриваються жіночі консультації й стаціонари, закрита студентська лікарня, хоча іногородніх студентів у Дніпропетровську навчається близько 50 тис. У Вінниці на 4 тис. студентів Вінницького педуніверситету був один медпункт, і той ліквідували. У Запорізькій області закрито два відділення Токмацької центральної районної лікарні – урології і неврології. Людям пропонують їздити за меддопомогою до Запоріжжя – це 85 км або до Василівки – 40 км. При цьому прямого транспортного сполучення немає, потрібно їхати з пересадками.

І. Алексєєв також наголосив, що зачинено пологове відділення у Дніпрорудному, породіль перевели на обслуговування у Василівку – це 20 км добиратися. У Кіровоградській області в Знам'янську водолікарню репрофілювали в санаторій, після цього ціна на лікування зросла майже вдвічі. «Якщо раніше путівка коштувала приблизно 1 тис. 600 грн, то сьогодні – понад 3 тис. грн. У Луганській області вже закрили половину пологових будинків, з 31 їх залишилося 16. З 12 дільничних лікарень залишилося вісім. На харчування хворого на добу виділяється від 6 до 11 грн. На медикаменти – трохи більше 9 грн», – зазначає комуніст.

Він також заявляє, що в Чернігівській області в результаті реорганізації Бахмацького міжрайонного протитуберкульозного диспансеру ліквідовано відділення, яке обслуговувало три аграрні райони області. Тепер хворі на туберкульоз змушені добиратися до обласного протитуберкульозного диспансеру 150 км на громадському транспорті, наражаючи оточуючих на небезпеку.

Тим часом, за словами політика, у 2012–2013 рр. Міністерство охорони здоров'я України здійснювало закупівлю препаратів за цінами, які істотно перевищують ціни на аналогічні

товари в Російській Федерації, Польщі, Болгарії, Чехії, Словачькій Республіці, Угорщині, Молдові. Препарати для лікування, догляду й підтримки ВІЛ-інфікованих і хворих на СНІД закупувалися за цінами, що на 150–300 % перевищували середньоринкові. Лише це призвело до розтрати державних коштів у розмірі понад 45 млн грн.

Зі свого боку комуністи вважають, що потрібно скасувати цю медичну реформу. Відповідний законопроект вони подали до Верховної Ради й закликають депутатів його підтримати. Разом з тим комуністи вважають, що реформа потрібна, але це має бути така реформа, яка б увібрала в себе як сучасний світовий досвід, так і величезний позитивний досвід становлення й розвитку системи охорони здоров'я за радянських часів. «Треба відродити принципи системи лікувально-профілактичної медицини та оздоровлення, починаючи з перших хвилин життя й до старості, системи, основи якої були закладені академіком М. Семашком і взяті на озброєння багатьма країнами світу», – зазначив І. Алексєєв.

Він також вважає, що реформа має відбуватися виключно на основі потужного фінансування й матеріально-технічного та кадрового забезпечення. «Згідно з розрахунками Всесвітньої організації охорони здоров'я, видатки на медицину повинні становити щонайменше 5 % валового внутрішнього продукту. У розвинутих країнах ця цифра коливається від 7 до 15 % і більше. У Радянській Україні вона сягала 45 %, а в сьогоднішній буржуазній не дотягує і до 3,5 %», – підкреслив політик.

Проте, на думку експертів, комуністи надто драматизують ситуацію й позитивні зрушення в галузі медицини помітні. Зокрема, багато було нарікань на неякісні машини «швидкої допомоги», але останнім часом кількість нових машин зростає і якість їхня теж. Як інформують ЗМІ, нині регіони вже заявили про свої потреби щодо «швидких». Зокрема, у регіони мають надійти автомобілі класу А2 – 206 од., класу В – 1063, класу С – 143 од. Усі автівки для екстреної допомоги мають бути надійними в експлуатації та укомплектовані необхідним обладнанням.

Нині в Україні працює приблизно 5 тис. 500 автомобілів «швидкої допомоги». Експерти підраховали: щороку заміни потребують майже 600 з них. Адже машини швидко зношуються, долаючи щомісяця понад 30 тис. км, зокрема й розбитими дорогами.

За словами експертів, за всі роки незалежності в країні практично не накопичено досвіду централізованої закупівлі такого медичного транспорту. Як наслідок, до 2011 р. медичні заклади в регіонах володіли доволі строкатим автопарком з 50 моделей АШМД, нерідко з 20-річним стажем, ненадійних, дорогих в обслуговуванні й ремонті через багаторазово вироблений ресурс шасі (термін амортизації теоретично становить 7–10 років, а практично – менше).

На цьому тлі великим досягненням лікарі називають оновлення в 2012 р. Міністерством охорони здоров'я парку «швидких» у пілотних регіонах завдяки централізованій закупівлі 2011 р. з 286 АШМД – 216 автомобілів В-класу і 70 автомобілів С-класу. «У нас є план, згідно з яким передбачено оновлення автопарку “швидкої допомоги” протягом трьох-п'яти років», – заявила міністр охорони здоров'я Р. Богатирьова.

За інформацією ЗМІ, МОЗ прискорив підготовку в регіонах інфраструктури екстреної медичної допомоги, здатної прийняти нові автомобілі й максимально ефективно використовувати їх для порятунку життів хворих. З початку 2013 р. в регіонах складають карти базування й маршрутизатори карет екстреної медичної допомоги. Крім того, регіональні фахівці продовжують працювати над створенням потужних диспетчерських пунктів, налагодженням системи оперативного зв'язку й устаткування автопарку новітніми GPS-навігаторами. Усе це сприятиме скороченню радіуса обслуговування викликів і дасть змогу прискорити приїзд кожної бригади до хворого. Під час реалізації закону майже в чотири рази збільшено фінансування на придбання ліків для кожного окремого виклику бригади.

У цілому експерти наголошують на численних претензіях щодо нестачі кваліфікованих сімейних лікарів, відсутності доступної інформації про реформу й небажання чиновників

радитися з лікарями й пацієнтами, яких ця реформа безпосередньо стосується.

Разом з тим вони вважають, що реформа необхідна, вона має тривати. Зокрема, на думку експертів, реформування системи первинної медико-санітарної допомоги на засадах загальної практики – сімейної медицини забезпечить удосконалення системи медичної допомоги, наближення її до кожної сім'ї. З цією метою створюються центри первинної медико-санітарної допомоги – лікувально-профілактичні заклади, які надають хворим усіх вікових груп населення кваліфіковану діагностичну, лікувально-реабілітаційну, швидку медичну допомогу як в умовах амбулаторно-поліклінічного закладу, так і вдома (*Роботу написано з використанням таких матеріалів: Акімова: медична реформа перейшла на етап ефективної роботи // <http://www.unian.ua>. – 2013. – 8.10; Медична реформа: результати є, але мало // <http://www.tyvin.com.ua>. – 2013. – 7.10; Медична реформа: ідея правильна – реалізація непродумана // <http://khp.org>. – 2013. – 30.10; Богатирьова у Черкасах відповідала за «проколи» міністерства // <http://gazeta.ua>. – 2013. – 11.11; Надходження перших карет «швидкої допомоги» в регіони очікується вже цього року // <http://gazeta.ua>. – 2013. – 11.10; Чому так звана медреформа подібна до геноциду? // <http://gazeta.ua>. – 2013. – 16.03; І. Алексєєв: Олігархічна влада здійснює соціальний геноцид народу України // <http://www.kpu.ua>. – 2013. – 16.10).*

ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА

Голова Верховної Ради України В. Рибак висловив сподівання, що представники опозиції приєднаються до загальнонаціонального круглого столу на тему: «Об'єднаємо Україну», започаткованого першим Президентом України Л. Кравчуком і спрямованого на пошук мирного виходу з кризи, яка є в державі.

Виступаючи під час роботи круглого столу, керівник парламенту підкреслив, що першими на Майдан вийшли студенти, молодь «без політичних гасел, вони висловлювалися на підтримку євроінтеграції України, саме тому вони й назвали свій «майдан» «Євромайданом». Опозиція ж, за його словами, використала цю протестну енергію молоді для реалізації власних амбіцій.

Давши коротку оцінку ситуації в державі, В. Рибак підкреслив, що сьогодні «потрібна чітка оцінка дій як з одного боку, так і з іншого». Він наголосив на важливості утримання процесів, що відбуваються в державі, у конституційному річищі, не піддаючись на «фальшиві політичні заклики».

При цьому він звернув увагу на те, що українські опозиційні сили й лідери активно використовують зовнішньополітичні інструменти тиску на владу в Україні, вимагаючи «міжнародного посередництва», не йдучи на конструктивний діалог з владою. «Ніхто не зробить нам кращого життя, крім нас самих», – сказав керівник парламенту, наголосивши при цьому, що треба насамперед забезпечити цілісність держави, не поділяючи її на Схід і Захід, «загоїти рану».

В. Рибак наголосив на важливості всебічного об'єктивного розслідування й оцінки усіх правопорушень, що мали місце останнім часом. Голова Верховної Ради звернувся до молоді, студентів, «які прагнуть світлого майбутнього своїй країні, стояти на Майдані заради європейської України», і підкреслив, що «це майбутнє народжується у студентських аудиторіях, на виробництві, воно не будується натовпом».

В. Рибак підтримав ініціативу першого Президента України щодо відкриття роботи цього круглого столу. Учасниками засідання були представники уряду, парламенту, громадських організацій (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2013. – 11.12).

Председатель Верховной Рады В. Рыбак против участия международных организаций и политиков в решении кризиса в Украине. Об этом он заявил во время общенационального круглого стола в среду, 11 декабря.

«Сегодня оппозиция обращается к международным организациям, к главам государств, чтобы они приехали сюда и здесь нам наводили порядок. Никто нам не поможет. Мы должны и за круглым столом, и в государстве услышать друг друга. И слышать надо не только “майдан”, а все гражданское общество государства. У нас есть такая рана в государстве: восток – запад. Надо все сделать, чтобы она зажила. Мы должны все сделать, чтобы обеспечить целостность 46-миллионного государства», – подчеркнул Председатель Верховной Рады. Что касается 30 ноября, по его мнению, «оценка у нас одна». «Людей, которые вышли на мирный протест, на мирную акцию, никто не имеет права бить, унижать. И здесь оценка должна быть дана и одной, и другой стороне», – отметил В. Рыбак. При этом он уточнил, что нести ответственность должны и те, «кто вывели людей, и это переросло в такие драки», и что это дело и милиции – выявлять очень многих провокаторов, принимающих участие в акциях, пишет «Укринформ».

Спикер парламента выразил мнение, что круглый стол действительно является эффективной площадкой, где стороны могут услышать друг друга. «Я думаю, что парламентская оппозиция присоединится к этому круглому столу», – добавил он (*Политарена* (<http://www.politarena.org.ua/index.php?newsid=60346>). – 2013. – 11.12).

Народні депутати від партії УДАР пропонують запровадити відповідальність мобільних операторів за спам, який вони надсилають своїм абонентам. Про це йдеться у законопроекті № 3739 від 6 грудня 2013 р., оприлюдненому на сайті Верховної Ради України, передає УНН.

Зокрема, автори документа О. Мочков, Р. Сольвар і П. Рябікін обґрунтовують свою позицію тим, що у зв'язку з широким розповсюдженням смартфонів по SMS надсилають посилення на троянські програми, що викачують гроші з рахунків абонентів.

Згідно з пояснювальною запискою, жертвою мобільного шахрайства вже став кожен п'ятий абонент стільникового

зв'язку в Україні. Законопроектом передбачається визначення поняття «спам» і розмірів відповідальності за порушення встановлених документом норм.

Розмір штрафу коливатиметься від 510 до 680 грн і від 850 до 1 тис. 700 грн у разі повторного порушення (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 11.12).

10 грудня 2013 р. відбулася церемонія підписання Меморандуму про співробітництво між Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини та Координаційним центром з надання правової допомоги Міністерства юстиції України.

Метою Меморандуму є консолідація зусиль, спрямованих на недопущення порушень прав і свобод людини, зокрема права осіб на безоплатну вторинну правову допомогу.

Серед основних напрямів співпраці планується:

– моніторинг стану забезпечення прав і свобод людини, зокрема права на безоплатну вторинну правову допомогу, вивчення та узагальнення випадків, що можуть говорити про наявність порушень прав і свобод людини;

– взаємодія з громадськими організаціями з метою збирання, проведення аналізу, узагальнення, обговорення і використання кращих напрацювань з питань функціонування й розвитку системи безоплатної правової допомоги в Україні;

– організація спільних заходів, спрямованих на підвищення рівня правової поінформованості громадян щодо захисту своїх прав, зокрема права на безоплатну правову допомогу, шляхом проведення конференцій, семінарів, круглих столів, зустрічей та інших заходів, моніторингу розміщення друкованої продукції тощо;

– розроблення й реалізація спільних проєктів і програм, спрямованих на утвердження верховенства права й посилення гарантій прав і свобод людини;

– розроблення узгоджених пропозицій і рекомендацій до проєктів законів та інших нормативно-правових актів,

державних програм і планів дій, ратифікації міжнародних договорів, що зачіпають права й законні інтереси громадян (*Сайт Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини* (<http://www.ombudsman.gov.ua>). – 2013. – 10.12).

Всеукраїнська громадська організація «Коаліція учасників Помаранчевої революції» (КУПР) звернулася із закликом до уповноваженого Верховної Ради України з прав людини В. Лутковської відповідно до ст. 13 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини» донести до Президента України позицію громадськості щодо питання притягнення до відповідальності осіб, винних у силовому розгоні мирного зібрання на майдані Незалежності в ніч на 30 листопада 2013 р., а також надмірного застосування сили під час масових акцій 1 грудня 2013 р.

Уповноважений з прав людини зустрівся з керівництвом КУПРУ, прийняла їхній заклик і пообіцяла найближчим часом звернутися до Президента України та у своєму зверненні донести позицію представників громадськості щодо вищезазначених питань (*Сайт Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини* (<http://www.ombudsman.gov.ua>). – 2013. – 10.12).

З нагоди відзначення 65-ї річниці проголошення Загальної декларації прав людини і в рамках Декади прав людини В. Лутковська зустрілася з ветеранами війни й Збройних сил, людьми похилого віку й представниками ветеранських організацій у Центральному будинку офіцерів ЗС України.

У зустрічі взяли участь представники Ради організації ветеранів України, Всеукраїнської спілки учасників війни, Всеукраїнської організації інвалідів війни, Збройних сил й учасників бойових дій, Спілки жінок України, Київської міської та обласної організації ветеранів України, всеукраїнських і міжнародних благодійних організацій, Асоціації ветеранів

МВС, профспілок атестованих працівників органів внутрішніх справ і працівників освіти і науки України та ін. На зустрічі також були присутні представник Фонду народонаселення ООН в Україні, Н. Есан, представники Міністерства соціальної політики України, Міноборони й Державної служби з питань інвалідів та ветеранів України.

Омбудсмен наголосила на важливості забезпечення особам похилого віку рівних з іншими громадянами можливостей в економічній і соціальній сферах, сприятливих умов для повноцінного способу життя.

Під час зустрічі відбувся предметний діалог уповноваженого з прав людини з ветеранами, обговорено питання соціального й медичного забезпечення зазначеної категорії осіб, подальшої співпраці у форматі зустрічей уповноваженого з представниками організацій ветеранів, залучення останніх до активного суспільного життя (*Сайт Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (<http://www.ombudsman.gov.ua>)*). – 2013. – 10.12).

Крым не разделяет взглядов оппозиции и считает ее действия в Киеве незаконными. Об этом заявил в интервью ИТАР-ТАСС председатель Верховной Рады Автономной Республики Крым В. Константинов.

«Жители Крыма не поддерживают незаконные, экстремистские действия оппозиции в Киеве, которые привели к дестабилизации в стране, – сказал он. – Необходимо завершать бюджетный период нынешнего года, утвердить бюджет будущего года. Центральные органы власти в столице заблокированы, их деятельность крайне затруднена. Они пытаются работать, но так дальше продолжаться не может, в конце концов все в стране остановится! Ничего хорошего для жителей Крыма, как и всей страны, это не принесет».

По словам главы парламента, «после того, как протесты оппозиции в Киеве вылились в националистический, антироссийский шабаш, крымчане потеряли спокойствие». «Как можно глумиться над легендарной песней “День Победы”,

разрушать памятник Ленину, заблокировать органы власти? Люди возмущены, они обращаются к власти с требованиями немедленно принять меры и пресечь эти действия!» – отметил глава представительного органа автономии. Он выразил сожаление, что «эти вандалские действия, национализм поддерживаются некоторыми западными политиками, которые пытаются противопоставить Украину России».

«Отказ от радикальных, националистических действий и заявлений, возвращение за стол переговоров – единственный выход из сложившейся кризисной ситуации в Киеве», – считает В. Константинов.

«К сожалению, толерантность населения Крыма и других регионов Украины рассматривается украинскими радикальными политиками как возможность с нами не считаться, – отметил спикер. – Они что, надеются, что юг и восток Украины, которые являются донорами государственного бюджета, будут молча работать и терпеть все это? Если кому-то не нравится нынешняя власть, они могут ее переизбрать самым демократическим путем, как это принято во всем цивилизованном мире, – через год у нас президентские, а потом и местные выборы». «Однако оппозиционеры знают, что эти выборы им не выиграть, – уверен В. Константинов. – Поэтому они пытаются захватить власть незаконным путем».

По его словам, крымчане всегда проявляли политическую волю, выдержку и благоразумие, не позволяя довести дело до конфликта. «Так было и на этот раз, когда лидеры оппозиции в Киеве пытались противопоставить сотрудничество Украины с ЕС и Россией. Никто не ставит под сомнение необходимость развивать отношения с ЕС и другими высокоразвитыми странами мира. Но делать это надо исключительно на равноправной и взаимовыгодной основе, а не на базе заведомо неприемлемых и односторонних условий и требований. И не в ущерб отношениям с нашими восточными соседями и прежде всего – с братской Россией», – подчеркнул глава представительного органа автономии (*Верховный Совет Автономной Республики Крым* (www.rada.crimea.ua)). – 2013. – 10.12).

Президиум Верховной Рады Автономной Республики Крым призвал крымчан быть готовыми защитить автономию в связи с событиями, которые разворачиваются в стране. Об этом говорится в обращении президиума крымского парламента к жителям Крыма от 11 декабря, текст которого размещен на сайте Верховного Совета АРК.

«Используя технологии «цветных» революций, организаторы уличных беспорядков в Киеве стремятся любой ценой захватить власть в стране. Они уже поделили ключевые посты в государственных структурах, о чем свидетельствуют обнародованные документы, и, одурманенные жаждой власти, не остановятся ни перед чем. Хорошо зная зачинщиков и спонсоров этого сценария, мы с полной уверенностью можем утверждать, что разрушительные процессы в первую очередь коснутся автономного статуса Крыма», – говорится в документе.

«Автономия в опасности! Будьте готовы встать на ее защиту!», – призывают авторы обращения (*Верховный Совет Автономной Республики Крым (www.rada.crimea.ua)*). – 2013. – 11.12).

ВИКОНАВЧА ВЛАДА

11 грудня в Києві відбулася зустріч Президента України В. Януковича і високого представника Європейського Союзу в закордонних справах і безпековій політиці К. Ештон.

В. Янукович і К. Ештон обговорили питання двосторонньої співпраці, внутрішньополітичну ситуацію в країні. Під час розмови Президент ще раз підтвердив вірність шляху євроінтеграції України й мирним засобам урегулювання ситуації в країні.

Сторони підкреслили важливість проведення загальнонаціонального круглого столу, який має стати важливим кроком у налагодженні порозуміння в суспільстві (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*). – 2013. – 11.12).

Президент України В. Янукович провів телефонну розмову з віце-президентом США Дж. Байденом.

Під час розмови сторони обговорили питання двостороннього співробітництва, внутрішньополітичну ситуацію в Україні й можливі шляхи її вирішення (***Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2013. – 10.12).***

Відбулася зустріч Президента України В. Януковича з помічником державного секретаря США з питань Європи та Євразії В. Нуланд.

Сторони провели продуктивну розмову, обговорили питання двосторонніх відносин, зовнішні та внутрішні виклики, які стоять перед Україною сьогодні, і можливі шляхи врегулювання ситуації (***Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2013. – 11.12).***

Прем'єр-міністр України М. Азаров запевнив людей, які мирно висловлюють свою позицію на майдані Незалежності, що жодного застосування сили з боку влади не буде. На сьогодні здійснюється виключно розчистка доріг. Про це заявив Прем'єр-міністр України М. Азаров на засіданні уряду.

«Хочу відповідально заявити. Наші опоненти намагаються весь час підтримувати в суспільстві напруження, поширювати чутки й робити провокації. Ось і зараз вони лякають людей силовим розгоном Майдану. Як Прем'єр-міністр я відповідально заявляю: ніякого застосування сили проти мирних мітингувальників ніколи не буде! Зрозуміло? Заспокойтеся. Ідеться тільки про розчистку доріг для забезпечення життєдіяльності столиці, тобто роботи “швидкої допомоги”, пожежних машин, снігоприбиральної техніки. Зараз зима, якщо хтось забув! Треба розчищати вулиці, треба, щоб наші люди мали можливість добиратися транспортом. Тому ще раз заявляю: ніякого застосування сили проти мирних демонстрантів!» – заявив Прем'єр-міністр.

При цьому він закликав політиків не штовхати людей проти силових підрозділів і не чинити провокації.

Разом з цим він звернувся до громадян з переконливим проханням у такій напруженій обстановці дотримуватися законів, зберігати спокій, не піддаватися на провокації, на які штовхають екстремісти. «Дуже прошу громадян: не провокуйте правоохоронців на зіткнення. Це вже будуть не мирні протести. Нам усім потрібно заспокоїтися і знайти порозуміння з усіх складних питань, а головне – не створювати нових», – заявив М. Азаров.

Він також вважає за потрібне провести роз'яснювальну роботу серед дипломатів, щоб донести до них реальну ситуацію. «Стосовно заяв закордонних дипломатів: також потрібно, щоб ці заяви враховували реальні обставини. Тому ми готові максимально роз'яснити ситуацію і ще раз підтвердити відсутність силових підходів до вирішення проблем», – сказав М. Азаров (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*. – 2013. – 11.12).

Розслідування подій, які відбулися в ніч на 30 листопада на майдані Незалежності, і покарання винних – мета влади. На цьому наголосив Прем'єр-міністр України М. Азаров.

«Це наша спільна мета, адже абсолютно зрозуміло, що силовий конфлікт 30 листопада був не на користь владі. Він спрацював проти неї, дав привід для ескалації протестів. Тому влада зацікавлена всебічно розслідувати ці події. Нам українці важливо з'ясувати: хто так “підставив” владу, хто понесе відповідальність», – заявив глава уряду.

Він додав, що влада сама запропонувала тристоронній формат контролю за розслідуванням за участі представників влади, опозиції, міжнародної спільноти. «Тому і тут є основа для порозуміння. Але ж не може це розслідування проводитися “революційним трибуналом” або “спеціальними трійками”. Відповіді має дати відповідальне фахове розслідування. Тільки так суспільство отримає чесну відповідь і справедливість», – сказав він.

Так само можна знайти компроміси з усіх питань, які накопичились. Саме для пошуку відповідальних компромісів і справедливості започаткована робота загальнонаціонального круглого столу, підкреслив глава уряду: «Треба всім її учасникам, усім сторонам відповідально, по-державницьки поставитися до цієї роботи» (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*. – 2013. – 11.12).

Сьогодні в центрі уваги уряду – відновлення ритмічної роботи державного управління, оскільки безвідповідальні дії деяких політиканів та екстремістів з дестабілізації ситуації в державі боляче позначаються на інтересах громадян. На цьому наголосив Прем'єр-міністр України М. Азаров під час засідання Кабінету Міністрів України 11 грудня 2013 р.

Зокрема, М. Азаров заявив, що на його сторінці в соціальній мережі Facebook «знову з'явилися десятки повідомлень: одиноким мамам вчасно не виплатили допомогу на дитину, затримуються виплати лікарняних, допомоги безробітним». Заблокований уряд, Міністерство фінансів, Міністерство соціальної політики фізично не могли погасити затримані виплати так, як обіцяли до 10 грудня.

«А для людей кожен день – питання виживання, – сказав М. Азаров, підкресливши, що попереду зима. – Уряд робить усе можливе, щоб забезпечити нормальну роботу державних установ, комунальних служб, економіки в цілому».

Прем'єр-міністр підкреслив, що блокування уряду призвело до зриву розгляду таких життєво важливих питань, як, наприклад, погашення заборгованості із зарплат, виділення чергових коштів на будівництво лікувально-діагностичного комплексу Національної дитячої лікарні «Охматдит», на реконструкцію централізованих систем водопостачання і водовідведення, на енергозбереження, модернізацію централізованих й індивідуальних систем тепlopостачання по всій Україні, а також питань сталої роботи атомної енергетики в зимових умовах, оперативних рішень щодо ліквідації наслідків поривів електромереж, порушень транспортного сполучення.

«Уряд кожен день вирішує оперативні питання життєдіяльності країни. Кожен день! Для цього потрібно, щоб усі міністерства, відомства працювали оперативно», – сказав М. Азаров.

За час безвідповідального блокування роботи уряду накопичилося багато важливих питань. «Уряд має усі їх вирішити надзвичайно оперативно. Саме ми з вами, шановні колеги, адже жоден з тих політиканів, які водили людей вулицями Києва, не візьме на себе відповідальності за тепло і світло в квартирах, за добробут людей, за їхнє здоров'я, за наповнення бюджету, – наголосив М. Азаров. – Тому сьогодні в центрі уваги буде відновлення ритмічної роботи державного управління, щоб організовано завершити поточний рік і так само в штатному режимі розпочати новий».

М. Азаров зазначив, що, у першу чергу, треба компенсувати втрати часу в роботі над проектом Державного бюджету на 2014 рік. Це головна відповідальність і надзавдання Мінфіну. Водночас треба жорстко вимагати прийняття проектів місцевих бюджетів.

«Політичні канікули, які влаштували собі окремі місцеві органи влади, повинні негайно припинитися, – наголосив М. Азаров. – Єдина політика – це забезпечення всіх елементів життєдіяльності територіальних громад, що вирішуються завдяки вчасно затвердженим місцевим бюджетам» (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2013. – 11.12).*

Уряд формує директиви на переговори делегації України з Єврокомісією щодо укладення Угоди про асоціацію і зону вільної торгівлі з ЄС. Про це повідомив Прем'єр-міністр України М. Азаров на засіданні Кабінету Міністрів України 11 грудня 2013 р.

«Зараз формуються директиви на переговори делегації уряду України з Єврокомісією щодо укладення Угоди про асоціацію і зону вільної торгівлі з ЄС. У них ми формуємо наші пропозиції щодо створення таких умов, які дають змогу мінімізувати ризики для української економіки і дадуть

можливість успішно імплементувати Угоду», – сказав глава уряду. При цьому він наголосив: «Ми не чекаємо і не просимо, щоб нам щось подарували або компенсували, не йдеться про те, щоб ЄС надав необхідну технічну підтримку для переходу вітчизняної промисловості на єврорегламенти. Насамперед йдеться про участь у взаємовигідних великих проектах, які завантажать наші підприємства роботою на кілька років».

М. Азаров підкреслив, що уряд продовжує щотижня виконувати план підготовки до укладення Угоди про асоціацію з ЄС, щоб привести Україну до асоціації й зони вільної торгівлі сильнішою і захищеною.

Він також зауважив, що, згідно із соціологічними опитуваннями, які нещодавно були, лише 30 % громадян України вважають умови Угоди про асоціацію дуже вигідними. Натомість, понад 40 % вважають їх не вигідними, а 30 % – дуже не вигідними. «Тому в уряді є підтримка людей у рішенні не підписувати Угоду саме зараз. Так що не все так однозначно в суспільстві, як у гаслах, що лунають на Майдані. І український уряд зобов'язаний на це зважати», – сказав М. Азаров (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*. – 2013. – 11.12).

На засіданні Кабінету Міністрів України Прем'єр-міністр М. Азаров спростував недоброчесну інформацію про те, що ніби Україна готується вступити до Митного союзу, який об'єднує Росію, Білорусь і Казахстан.

«Відразу хочу припинити спекуляції: ніяких розмов про Митний союз не буде, ніяких документів уряд не готує. Я наперед хочу запобігти цим спекуляціям. Тому зараз відповідально про це заявляю», – наголосив він (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*. – 2013. – 11.12).

Прем'єр-міністр України М. Азаров доручив Міністерству соціальної політики забезпечити вчасне виконання підвищених соціальних виплат з 1 грудня. Про це він заявив на засіданні Кабінету Міністрів України 11 грудня 2013 р.

«Доручаю Мінсоцполітики безумовно і вчасно виконати всі необхідні організаційні заходи для забезпечення підвищених соціальних виплат. Усі перерахунки і виплати уряд тримає під контролем», – сказав він.

Глава уряду нагадав, що з 1 грудня 2013 р. збільшено розміри державних соціальних стандартів, мінімальної зарплати, прожиткового мінімуму і, відповідно, пов'язаних з ними соціальних і пенсійних виплат.

Так, М. Азаров повідомив, що допомога при народженні першої дитини збільшується на 1 тис. 800 грн – до 30 тис. 960 грн, другої дитини – на 3 тис. 600 грн, до 61 тис. 920 грн, третьої і кожної наступної дитини – на 7 тис. 200, до 123 тис. 840 грн. На 120–150 грн щомісячно залежно від віку дитини збільшаться щомісячні виплати на дітей, які перебувають під опікою чи піклуванням, а також на дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування.

Також, за його словами, збільшуються щомісячні виплати інвалідам з дитинства, дітям-інвалідам і дітям-інвалідам, захворювання яких пов'язані з аварією на ЧАЕС. Залежно від віку й захворювання виплати становитимуть від 1 тис. 180 до 2 тис. 282 грн.

Прем'єр-міністр повідомив, що підвищуються розміри щомісячної виплати на дітей одиноким матерям. Так, залежно від віку дитини її мінімальний розмір становитиме приблизно 365 грн щомісячно, а максимальний – до 609 грн. Він нагадав, що у 2009 р. такі виплати були приблизно у два рази менші.

До того ж, зазначив М. Азаров, збільшується державна соціальна допомога малозабезпеченим сім'ям. Так, у грудні мінімальна виплата становитиме для дитини віком до 6 років приблизно 774 грн, від 6 до 18 років – 964 грн. «Я звертаю увагу: цифри невеликі, але ці виплати в три рази більші, ніж були у грудні 2009 р.», – зазначив Прем'єр.

Крім того, з 1 грудня 2013 р. збільшується розмір мінімальної заробітної плати та мінімальної пенсії за віком. Таким чином, порівняно з груднем минулого року мінімальна зарплата збільшиться на 84 грн (до 1 тис. 218 грн), мінімальна пенсія збільшилася на 65 грн (до 949 грн). Відповідно, підвищаться

надбавки, підвищення додаткової пенсії та інші виплати, розмір яких обчислюється, виходячи з розміру прожиткового мінімуму (*Урядовий портал (www.ktu.gov.ua)*). – 2013. – 11.12).

Уряд інтенсивно працює над підготовкою документів на засідання Українсько-російської міждержавної комісії, яка відбудеться 17 грудня. Про це Прем'єр-міністр М. Азаров заявив на засіданні Кабінету Міністрів України 11 грудня 2013 р.

За словами М. Азарова, серед документів, зокрема, Протокол про поставки товарів за виробничою кооперацією в 2014 р. (це фактично виробнича програма на наступний рік для вітчизняних найбільших машинобудівних підприємств), Меморандум про спільні дії з організації будівництва транспортного переходу через Керченську протоку, Угода між Кабінетом Міністрів України і урядом Російської Федерації про практичне організаційно-технічне забезпечення спільного контролю в пунктах пропуску через українсько-російський державний кордон.

«От усі ці питання, які ламають нашу двосторонню торгівлю. Усі ці питання, над якими ми працювали понад два роки. Зараз ми близькі до вирішення цих питань», – сказав М. Азаров.

Прем'єр-міністр підкреслив, що під час VI засідання міждержавної комісії планується підписати План дій з врегулювання торговельних обмежень у двосторонній торгівлі між Україною і Росією на 2013–2014 роки (*Урядовий портал (www.ktu.gov.ua)*). – 2013. – 11.12).

Украине необходима финансовая помощь в размере 20 млрд евро для компенсации потерь в случае подписания Соглашения об ассоциации с Европейским Союзом. Об этом на заседании Кабинета Министров заявил Премьер-министр Украины Н. Азаров.

«Мы хотим создать условия, при которых потери для экономики Украины могут быть минимизированы. Мы предло-

жили Єврокомиссії розглянути, на яких умовах буде працювати наша промисловість і економіка в цілому. Ми пропонуємо вирішити питання надання фінансової допомоги. Ми визначили приблизний обсяг – 20 млрд євро», – сказав Н. Азаров.

При цьому він зазначив, що мова йде не про безповоротну допомогу (*Мінфін.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2013. – 11.12).

Міністерство охорони здоров'я України докладає всіх зусиль для забезпечення гарантій громадян на отримання медичної допомоги в тому обсязі, у якому вона їм необхідна, незалежно від політичних позицій людей і ситуацій, у яких вони опиняються. Про це заявила міністр охорони здоров'я України Р. Богатирьова, виступаючи у середу, 11 грудня, на брифінгу в Кабінеті Міністрів України. З самого початку подій на Майдані, за словами Р. Богатирьової, була задіяна велика кількість бригад екстреної медичної допомоги для того, щоб у цілодобовому режимі надавати допомогу всім, хто цього потребує.

Зазвичай кількість бригад «швидкої допомоги», які чергують у місцях масових акцій, становить від 10 до 18, повідомила міністр. Більша кількість бригад чергує вночі й у вечірній час. На сьогодні посилена робота й самих бригад, і колективів лікувальних закладів. Вони забезпечені всіма необхідними медикаментами, а також засобами індивідуального захисту, зауважила керівник МОЗ України, оскільки працюють у зимовий період, коли існує небезпека захворіти на гострі респіраторні інфекції або на інші небезпечні інфекції.

«Крім того, ми посилили контроль, який ведемо в цілодобовому режимі, за наданням медичної допомоги на догоспітальному й госпітальному етапі всім постраждалим, – додала міністр. – За період з 30 грудня до ранку сьогоднішнього дня за медичною допомогою звернулося 476 учасників масових заходів». На сьогодні, за її словами, госпіталізовано й перебувають на лікуванні 84 працівники правоохоронних

органів, більшість з яких лікується в госпіталі МВС. Щодо інших громадян, які звернулися за медичною допомогою, то госпіталізовано й перебуває на стаціонарному лікуванні нині 53 особи (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*. – 2013. – 11.12).

Міністерство доходів і зборів України прийняло рішення продовжити мораторій на податкові перевірки в Україні ще на один рік. Про це під час зустрічі з представниками малого й середнього бізнесу сказав міністр доходів і зборів України О. Клименко, передає кореспондент УНН.

Він додав, що при цьому податкова деякою мірою втрачає контроль над бізнесом в Україні, але йде на поступки бізнесменам. Під час зустрічі О. Клименко запропонував присутнім бізнесменам проголосувати за рішення про продовження мораторію, і всі висловились «за». «Я бачу, що немає тих, хто проти. Ми запровадимо мораторій на перевірки ще на один рік, але ви маєте пообіцяти збільшення ділової активності й збільшення надходжень до бюджету», – звернувся міністр до бізнесменів. Він додав, що вже говорив з першим віцепрем'єром С. Арбузовом щодо цього й отримав від нього згоду на продовження мораторію на перевірки ще на один рік.

Утім, під час брифінгу на уточнення кореспондента УНН про покарання, які застосовуватимуть для податківців, якщо вони порушуватимуть мораторій, О. Клименко не відповів, лише пообіцявши згодом подарувати УНН екземпляр Податкового кодексу України з власним підписом.

Нагадаємо, що протягом 2012 р. в Україні діяв мораторій на фактичні перевірки представників малого бізнесу (*Українські Національні Новини (<http://www.unn.com.ua>)*. – 2013. – 11.12).

За 11 місяців текущего года Пенсионным фондом Украины обеспечена выплата пенсий и денежной помощи в полном объеме по всем регионам Украины.

Общая сумма расходов фонда составила 228,8 млрд грн, что на 15,8 млрд грн больше по сравнению с соответствующим периодом прошлого года.

Финансовое обеспечение выплат осуществлялось за счет законодательно определенных источников доходов.

Поступления собственных средств фонда за 11 месяцев составили 150,1 млрд грн. По сравнению с соответствующим периодом прошлого года собственные доходы возросли на 7,9 млрд грн. Из Государственного бюджета Украины на финансирование пенсионных программ поступило 76,3 млрд грн, что соответствует плановому показателю на этот период.

2 декабря Пенсионный фонд начал финансирование пенсионных выплат декабря и по состоянию на 9-е число на их обеспечение направлено 7,1 млрд грн, что соответствует требованиям графика поденного финансирования выплаты пенсий и денежной помощи, согласованного на декабрь текущего года (*Електронні Вісти* (<http://elvisti.com>). – 2013. – 11.12).

ПОЛІТИКА

Опозиція не прийшла на засідання круглого столу, ініційованого першим Президентом України Л. Кравчуком, передає кореспондент УНН.

Водночас на круглому столі, серед інших, були присутні Голова Верховної Ради В. Рибак, лідер фракції Партії регіонів О. Єфремов, экс-президент України Л. Кучма, лідер КПУ П. Симоненко, віце-прем'єр О. Вілкул, голова КМДА О. Попов, заступник очільника МВС В. Ратушняк, міністр юстиції О. Лукаш, міністр охорони здоров'я Р. Богатирьова. На круглому столі відсутній экс-президент України В. Ющенко (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 11.12).

Обещание Президента Украины В. Януковича о том, что девять задержанных участников «Евромайдана» будут

освобождены, начало выполняться, утверждает первый Президент Украины Л. Кравчук.

«Сегодня утром решением прокуратуры начался процесс освобождения граждан, которые незаконно или безосновательно были арестованы», – заявил Л. Кравчук в ходе национального круглого стола в среду, 11 декабря. По словам Л. Кравчука, «уже поданы дела в суды, и суды будут принимать решения об освобождении» (*MIGnews.com.ua* (<http://mignews.com.ua/ru/articles/150914.html>)). – 2013. – 11.12).

Участников «Евромайдана» просят освободить улицы Киева для движения транспорта в рабочее время. Об этом заявил первый Президент Украины Л. Кравчук в среду, 11 декабря, во время общенационального круглого стола по поиску выхода из политического кризиса.

«Мы очень просим, чтобы улицы для движения были свободны в рабочее время, а когда будет суббота или воскресенье, то Майдан может расширяться», – цитирует Л. Кравчука НБН (*Политарена* (<http://www.politarena.org.ua/index.php?newsid=60323>)). – 2013. – 11.12).

Верховный представитель ЕС з питань зовнішньої політики К. Ештон наразі спілкується з трьома экс-президентами України – Л. Кравчуком, Л. Кучмою і В. Ющенком. Про це на своїй сторінці в мережі Facebook написала прес-секретар В. Ющенко І. Ванникова, передає УНН.

«К. Ештон зараз радиться з трьома Президентами – Ющенко, Кучма, Кравчук – перед черговим раундом перемовин з Януковичем. Українські президенти одностайно засуджують ганебні події цієї ночі на Майдані», – написала вона (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>)). – 2013. – 11.12).

Комиссия Парламентской ассамблеи Совета Европы (ПАСЕ) по политическим вопросам и демократии сформирована.

рует специальный комитет по ситуации в Украине, члены которого в ближайшее время посетят Киев. Соответствующее решение было принято на заседании комиссии в Париже. «Депутаты выразили свои опасения в связи с тем, что все конфликтующие стороны нагнетают обстановку», – говорится в сообщении пресс-службы ПАСЕ.

Члены комиссии, в частности, указали на то, что накануне сотрудники спецподразделений МВД вновь вмешались в конфликт, проведя обыски в штаб-квартире «Батьківщини». «Все стороны должны начать политический диалог, направленный на мирное решение нынешнего кризиса и продолжение демократических реформ», – подчеркнули члены комиссии.

Генеральный секретарь Совета Европы Т. Ягланд предложил создать международную экспертную группу для наблюдения за расследованием обстоятельств столкновений между сотрудниками сил правопорядка и манифестантами в Украине. Впоследствии Совет Европы сообщил о том, что три оппозиционные партии – «Батьківщина», «Свобода» и УДАР – и правительство согласились на его инициативу. Один член экспертной группы будет назначен оппозицией, один – правительством, еще один будет представлять интересы международного сообщества. По предварительным данным, представителем Совета Европы может стать один из бывших судей Европейского суда по правам человека.

Вместе с тем делегация ПАСЕ под руководством французского депутата Р. Руке с 13 по 16 декабря будет находиться на Украине. Парламентарии намерены наблюдать за назначенными на 15 декабря перевыборами в пяти округах. Они встретятся с Председателем Верховной Рады, представителями политических партий, членами избирательной комиссии, журналистами и общественными активистами. Об этом сообщает «Зеркало недели. Украина» (*Електронні Вісті* (<http://elvisti.com>)). – 2013. – 11.12).

Евросоюз готов оказать Украине помощь при имплементации Соглашения об ассоциации с ЕС. Об этом заявил в

Брюсселе 10 декабра комиссар ЕС по вопросам расширения и политики добрососедства Ш. Фюле, выступая на пленарном заседании Европейского парламента.

Еврокомиссар указал, что ЕС поддержит процессы модернизации в Украине путем кредитов МВФ и активизации программы Евросоюза по оказанию финансовой помощи.

Ш. Фюле подчеркнул, что планируемое соглашение с Украиной не повредит экономическим интересам России. Вместе с тем, отметил он, это Соглашение является двусторонним вопросом Брюсселя и Киева, что исключает возможность привлечения в него третьего участника.

Глава комитета Европарламента по иностранным делам немецкий политик Э. Брок также призвал украинское правительство к внутреннему диалогу. По его мнению, оно должно организовать круглый стол с оппозицией и представителями гражданского общества, на котором необходимо обсудить вопрос о будущем страны. Об этом сообщает Deutsche Welle (*Електронні Вісти* (<http://elvisti.com>)). – 2013. – 11.12).

Через останні події на київському Майдані європейська делегація Комітету парламентського співробітництва України – ЄС скликала термінове засідання. Європарламент направить термінову делегацію до Києва. Про це повідомила німецький депутат, голова фракції «зелених» Р. Хармс, повідомляє УНН з посиланням на іноземні ЗМІ. За її словами, їхати в Україну «треба якнайшвидше, можливо, вже в ці вихідні».

Як зазначив голова європейської делегації Комітету парламентського співробітництва Україна-ЄС П. Коваль, остаточне рішення про направлення місії до Києва приймуть на Конференції президентів.

Як розповів британський депутат Ч. Теннок, під час розмови з єврокомісаром Ш. Фюле вони обговорювали питання введення санкцій проти окремих представників української влади.

Як повідомляв УНН, Вашингтон також розглядає введення санкцій як один з інструментів впливу на офіційний Київ (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>)). – 2013. – 12.12).

У Європейському парламенті зареєстрований проект резолюції «Про результати Вільнюського саміту і майбутнє „Східного партнерства”, зокрема щодо України», який має бути проголосовано 12 грудня, передає УНН з посиланням на «ВВС Україна».

У документі ідеться, зокрема, про створення нової посередницької місії ЄС на найвищому рівні, яка би «допомогла у проведенні круглого столу між урядом, демократичною опозицією і цивільним суспільством і забезпечила мирне вирішення нинішньої кризи». Автори проекту висловити солідарність з українськими мітингувальниками.

«Європарламент рішуче засуджує використання грубої сили проти мирних демонстрацій і підкреслює необхідність швидкого, ефективного та незалежного розслідування і покарання осіб, визнаних винними; закликає до негайного і безумовного звільнення мирних демонстрантів, заарештованих в останні дні», – йдеться в проекті резолюції. Підтримана в ньому і фінансова допомога Україні з боку МВФ та ЄБРР – «для здійсненні реформ, пов’язаних з підписанням Угоди про асоціацію» (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 11.12).

Європейський Союз не виконає вимогу української влади, яка заявила про необхідність фінансової допомоги Україні у разі підписання Угоди про асоціацію. Про це заявив представник Європейської комісії О. Бейлі, передає УНН з посиланням на іноземні ЗМІ.

За словами О. Бейлі, розроблений проект Угоди допоможе Україні досягти підйому економіки, оскільки містить, зокрема, плани інвестицій (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 11.12).

Лидер найбільшої в Польше опозиційної партії «Закон и справедливость» (PIS) Я. Качинський призвал

Европейский Союз ввести персональные санкции против представителей украинской власти, которые ответственны за использование силы против митингующих за европейскую интеграцию Украины в Киеве. Об этом он заявил на пресс-конференции. Он отметил, что санкции должны быть как в Беларуси: замораживание банковских счетов и запрет въезда на территорию Евросоюза.

Я. Качинский также призвал польских дипломатов активизировать свою деятельность из-за событий в Украине. «Завтра состоится заседание Совета министров иностранных дел ЕС. Мы не представляем себе, чтобы по заявке Польши тема Украины не появилась в повестке дня на первом месте», – сказал он. Политик прибавил, что PIS также передала президенту Польши Б. Коморовскому подготовленный партией меморандум в деле восточной политики Польши, который в первую очередь касается ее наибольшего непосредственного восточного соседа – Украины (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>)). – 2013. – 11.12).

Лидеры оппозиции достигли принципиальных договоренностей о разделе высших государственных должностей в Украине в случае победы на внеочередных выборах. Об этом сообщил независимый журналист А. Шарий со ссылкой на источники в руководстве оппозиции.

Согласно письменно утвержденным договоренностям, в случае смещения Президента В. Януковича и Премьера Н. Азарова в результате победы объединенной оппозиции лидер партии УДАР В. Кличко становится Президентом Украины.

Кроме того, экс-спикер Верховной Рады А. Яценюк назначается Премьер-министром, а лидер ВО «Свобода» О. Тягныбок – Председателем ВР. Экс-первый вице-премьер А. Турчинов должен быть назначен Генеральным прокурором Украины, ранее судимый экс-глава МВД Ю. Луценко – секретарем Совета национальной безопасности и обороны.

В соответствии с договоренностями оппозиционеров первым вице-премьером должен быть назначен экс-глава Мин-

фина В. Пинзеник, вице-премьером по ТЭК – глава Комитета ВР по ТЭК Н. Мартыненко, вице-премьером по гуманитарным вопросам – замглавы парламентской фракции «Батьківщини» С. Соболев, министром экологии – глава Комитета по вопросам экологической политики И. Сех.

Депутат ВР от «Батьківщини» С. Пашинский должен быть назначен главой Министерства доходов и сборов, экс-глава парламентской фракции «Батьківщина» А. Кожемякин – председателем СБУ, экс-министр экономики П. Порошенко назначается главой Киевской горгосадминистрации. Стоит отметить, что никаких должностей для отбывающей наказание в виде семи лет лишения свободы экс-премьера Ю. Тимошенко в документе не предусмотрено (*МинПром – інформація бизнес-класа* (<http://minprom.ua>). – 2013. – 11.12).

Лидер «Батьківщини» А. Яценюк озвучил перед митингующими на Майдане задачи на ближайшее время.

«Первая задача – навести порядок на Майдане и быть готовыми к тому, чтобы защищать нашу свободу, – призвал А. Яценюк. – Второе. Мы призываем приезжать на Майдан. Дорогая страна, здесь происходят основные события. От каждого из нас зависит будущее». Третьей задачей А. Яценюк назвал отставку всех, кто ответственен за «эти побоища».

Он также сообщил, что силовики покидают центр Киева.

После этого участники мирной акции протеста на Майдане начали восстанавливать баррикады. В частности, восстанавливают баррикады у здания ЦУМа, перекрывая проезжую часть Крещатика.

Восстанавливают также разобранные коммунальщиками баррикады на улице Институтской (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2013. – 11.12).

Попыткой второй раз разогнать «Евромайдан» В. Янукович закрыл путь к любым компромиссам, к которым призывали некоторые политики и общественные деятели. Об этом заявляет лидер УДАРа В. Кличко.

«Странно будет теперь слышать о каких-то компромиссах в виде “технических правительств” или изменений Конституции. Это все будет манипуляцией и игрой в пользу В. Януковича и сохранения его власти. Ведь главное зло – это сам В. Янукович, все остальное – им создано», – отметил он.

В. Кличко подчеркнул, что его главная цель – полная смена власти и наказания всех без исключения виновных в зачистках Майдана и провокациях на Банковой. «Я ответственно заявляю, что вместе с гражданами, которые выразили на площадях по всей стране недоверие и неуважение к власти В. Януковича, буду делать все, чтобы эту власть сменить как можно быстрее», – подчеркнул В. Кличко (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2013. – 11.12).

Екс-прем'єра Ю. Тимошенко звільнять із в'язниці тільки тоді, коли В. Янукович піде з поста Президента, оскільки В. Янукович не може зважитися на те, щоб звільнити екс-прем'єра. Відповідну заяву зробив Ю. Луценко під час брифінгу, передає кореспондент УНН.

«Ю. Тимошенко буде вільна разом зі звільненням України; тільки після повалення В. Януковича відбудеться звільнення Ю. Тимошенко, це очевидно для всіх, хто цікавиться українською політикою», – заявив Ю. Луценко.

За словами політика, діючий Президент не здатен прийняти рішення про звільнення Ю. Тимошенко. «На жаль, його особисті фобії до Ю. Тимошенко переважають здоровий глузд. Тому пройти шлях указу про помилування, закону про амністію, закону про лікування за кордоном він боїться. Ця влада не здатна до людських емоцій, до юридичних рішень», – наголосив Ю. Луценко (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 11.12).

В ночь на среду, 11 декабря, около 1:00 бойцы внутренних войск и спецподразделения «Беркут» начали масштабную операцию по очистке центральных улиц столицы от бар-

рикад митингуючих, виконя рішення суду о заперте блокування дорожнього руху. Усиленні отряди силовиків почали оттесняти учасників європротестів к майдану Незалежності, рухаючись к центральній площаді со сторони Європейської і Михайлівської площадей, а також улицы Інститутська.

В это же время к еврогородку в Киеве со всех сторон подошли бойцы «Беркута». У баррикад на Европейской площади зачитали постановление о запрете блокировать улицы, и силовики приступили к действиям, а коммунальщики стали разбирать часть палаток и баррикад. В частности, расчистили территорию возле КГГА. Несмотря на это, в самом Киевсовете и в Доме профсоюзов продолжали оставаться активисты.

Также были разобраны несколько баррикад вокруг Майдана. Во время ночного противостояния пострадали несколько человек, их забрала скорая.

В милиции утверждают, что никакого штурма «Евромайдана» не было, а всего лишь освобождались дороги для проезда транспорта (*Корреспондент.net* (<http://korrespondent.net>). – 2013. – 11.12).

В результате стычек на майдане Незалежності в ночь на среду, 11 декабря, госпитализированы 15 человек – шесть митингующих и девять правоохранителей. Об этом сообщает КГГА со ссылкой на департамент здравоохранения.

Сообщается, что врачи бригад скорой помощи зафиксировали 30 обращений, из которых 15 человек пришлось госпитализировать. Согласно сообщению, причинами госпитализации являются отморожения стоп, черепно-мозговые травмы, переломы ребер и конечностей, ушибленные раны головы и поясничного отдела позвоночника (*Корреспондент.net* (<http://korrespondent.net>). – 2013. – 11.12).

Глава МВД Украины В. Захарченко в среду, 11 декабря, сделал официальное заявление по поводу событий, которые происходят на майдане Незалежності.

По его словам, действия властей были вызваны исключительно желанием обеспечить соблюдение законных прав жителей Киева.

«Уже несколько суток в центре Киева наблюдается транспортный коллапс. Уровень пробок на дорогах столицы достиг максимального значения – 10 баллов. Главные транспортные артерии города перекрыты баррикадами, необходимость и целесообразность возведения которых вызывают огромные сомнения, – цитирует министра официальный сайт МВД Украины, – Кроме того, для их возведения безжалостно уничтожаются деревья и коммунальное имущество, принадлежащее территориальной общине Киева. В органы внутренних дел поступают многочисленные жалобы, в подавляющем большинстве – от жителей центральной части столицы, по поводу невозможности проезда к собственному дому и отсутствия нормального отдыха ночью».

«Хочу всех успокоить – никакого разгона Майдана не будет. Никто не посягает на право граждан на мирный протест. Однако нельзя игнорировать права и законные интересы других граждан. Нормальное функционирование столицы не должно быть нарушено», – заявил В. Захарченко.

«Разблокировка улиц осуществлена во исполнение постановления административного суда о запрете блокирования транспортных коммуникаций. Задача милиции – обеспечить охрану общественного порядка во время исполнения решения суда, – подчеркнул министр. – Еще раз напомним, что митингующие своими действиями нарушают права других сограждан, поэтому призываю участников акций уважать требования Закона» (*Корреспондент.net* (<http://korrespondent.net>). – 2013. – 11.12).

Министерство внутренних дел Украины заявило, что в ночь на 11 декабря в центре Киева правоохранители не применяли слезоточивый газ и другие спецсредства по отношению к митингующим. Соответствующее сообщение размещено на сайте МВД. В ведомстве также утверждают,

что во время демонтажа баррикад поблизости здания КГГА находившиеся внутри активисты «Евромайдана» из окон поливали водой правоохранителей, сотрудников Госслужбы по чрезвычайным ситуациям, а также работников коммунальных служб.

Кроме того, участники протестов распыляли в сторону милиции и силовиков слезоточивый газ и бросали дымовые шашки, отмечают в МВД.

Также сообщается, что действия правоохранителей и сотрудников ГСЧС в ночь на среду осуществлялись согласно с постановлением Окружного админсуда Киева от 9 декабря, целью чего являлось обеспечение свободного передвижения граждан и автотранспорта в центральной части города.

Кроме того, в сообщении указано, что по состоянию на 4:00 десять военнослужащих внутренних войск получили телесные повреждения в ходе событий в центре города (*Корреспондент.net* (<http://korrespondent.net>). – 2013. – 11.12).

Влада зацікавлена в мирному і правовому врегулюванні будь-якої конфліктної ситуації і для відновлення конституційного ладу повинна діяти чітко в рамках закону. Про це заявив народний депутат України, член парламентської фракції Партії регіонів В. Олійник, передає УНН з посиланням на прес-службу ПР.

«Опозиція заявляла про мирний характер своїх маніфестацій, що повинно відповідати ст. 39 Конституції України. Ця стаття не передбачає захоплення приміщень, бо то – злочин, барикади на вулицях – злочин. З'явилося таке явище, як блокпости, які характерні більше для Чечні. Це злочин. Руйнування пам'ятників – це злочин. Поява на місці подій тих, хто агресивно налаштований і має арматуру, слъзозігінний газ, тобто предмети, які направлені не на мирне вирішення проблеми, а на конфлікт, на побиття правоохоронців. Це далеко не 39 ст. Конституції», – зауважив народний депутат (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 11.12).

11 декабря депутаты Ивано-Франковского областного совета выехали на «Евромайдан» в Киев для проведения бессрочной сессии.

«Сегодня утром я распорядился, чтобы депутаты собрались на второе бессрочное пленарное заседание с одним-единственным вопросом повестки дня – о поддержке требований “Евромайдана”», – заявил председатель Ивано-Франковского облсовета В. Скрипничук во время вече на площади возле здания облсовета. По его словам, согласно данному распоряжению, депутаты могут не работать на своих должностях, поскольку имеют обязанность представлять интересы общественности на сессиях в Киеве (*Корреспондент.net* (<http://korrespondent.net>). – 2013. – 11.12).

Президент Киево-Могилянской академии С. Квит объявил об отмене зачетов и занятий в университете и о планах обустроить студенческий кампус в Киевской консерватории на Майдане.

На своей странице в Facebook С. Квит передал объявление от студенческого координационного совета НаУКМА об отмене занятий и призвал студенческие организации позаботиться о безопасности. Также президент Киево-Могилянской академии объявил студентам, которые хотят присоединиться к акциям протеста, время сбора для организованного похода на Майдан (*Корреспондент.net* (<http://korrespondent.net>). – 2013. – 11.12).

У середу у Львові комунальники пікетували казначейство через блокування коштів на виплату заробітної плати. Про це УНН повідомили у прес-службі міської ради.

Зокрема, до казначейства прийшли працівники ЛКП «Зелений Львів», якому казначейство не проплачує 1 млн 560 тис. грн. Також пікетували працівники ЛКП «ШРП Галицького району», де заборгованість казначейства

складає понад 870 тис. грн та ЛКП «ШРП Личаківського району», де борги сягають 1 млн 250 тис. грн.

Працівники не отримали зарплати ще за жовтень. Попри це люди працюють, виконують свою роботу. Також нема коштів на пальне.

Під час пікету робітники зазначили, що в разі невиплати зарплати до понеділка, 16 грудня, по ЛКП проведуть профспілкові збори і утворять страйкові комітети (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 12.12).

ЕКОНОМІКА

В 2013 г. производство валовой продукции АПК составит около 250 млрд грн, а его прирост – 11,5–11,7 %. Крім того, в текущем году наблюдается положительное внешнеторговое сальдо, которое обеспечивается, прежде всего, значительными объемами экспорта зерна, подсолнечного масла, а также семян масличных культур. Об этом сообщил министр аграрной политики и продовольствия Н. Присяжнюк.

«В течение 2013 г. Минагрополитики последовательно выполняло задачи, заложенные в Программе экономических реформ Президента Украины и Государственной программе активизации развития экономики на 2013–2014 гг. И по итогам года производство валовой продукции АПК составит около 250 млрд грн, а его прирост составит 11,5–11,7 %. Поступления в госбюджет от предприятий АПК ожидаются на уровне 47 млрд грн», – сообщил министр.

Крім того, Н. Присяжнюк повідомив, що зовнішньоторговий оборот продукції АПК за 10 місяців склав 20,3 млрд дол. При цьому імпорт склав 6,8 млрд дол., а експорт – 13,5 млрд, що становить більше 26 % або чверть від загального експорту.

«Зовнішньоторговий сальдо продукції АПК в цьому році позитивний і становить 6,7 млрд дол. І найважливішими факторами позитивного сальдо залишаються обсяги експорту

зерновых культур – 33,8 %, подсолнечного масла – 21 %, а также семян масличных культур – 12 %», – отметил министр (*Електронні Вісти* (<http://elvisti.com>). – 2013. – 11.12).

В этом году поставки отечественной мясной продукции за рубеж выросли почти на 50 %. Так, больше всего увеличился экспорт мяса птицы – более чем на 80 %. Этому в том числе способствовало и открытие рынка ЕС. Для того чтоб продукция животноводства не только увеличивала свое присутствие на внешних рынках, но и наращивала показатели, государство продолжит программы поддержки. Об этом заявил министр аграрной политики и продовольствия Н. Присяжнюк.

Крупнейшими покупателями отечественного мяса птицы являются страны СНГ, Ирак, Турция, Грузия, Иордания, Ливия, ЕС; говядины – Россия, Азербайджан, Беларусь, Казахстан, Туркменистан, Молдова; свинины – Россия. «Украина уже имеет традиционные рынки сбыта мясной продукции. Но с каждым годом ее производство растет. И, после обеспечения внутренних потребностей, есть возможность экспортировать мясопродукты. Для этого правительство уделяет большое внимание расширению рынков сбыта. От этого выиграют как сами производители, так и казна государства (*Електронні Вісти* (<http://elvisti.com>). – 2013. – 11.12).

Оператор украинских гидроэлектростанций государственная компания «Укрэнерго» в январе - ноябре 2013 г. произвела 12,883 млрд кВтч электроэнергии, что на 36,9 % больше, чем за аналогичный период 2012 г., говорится в сообщении пресс-службы компании.

Согласно сообщению, в ноябре 2013 г. компания сократила производство электроэнергии на 11,8 % по сравнению с ноябрем 2012 г. – до 0,886 млрд кВтч.

В 2012 г. «Укрэнерго» увеличило чистую прибыль по сравнению с 2011 г. в три раза – до 995 млн грн с 305 (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2013. – 11.12).

Донецкая железная дорога (ДЖД) в январе – ноябре 2013 г. перечислила в государственный и местный бюджеты и целевые фонды 2,614 млрд грн, сообщила пресс-служба Министерства инфраструктуры Украины.

В частности, ДЖД за указанный период перечислила: налог на добавленную стоимость – 997,064 млн грн, налог на прибыль – 112,319 млн грн, а также единый взнос на общеобязательное государственное социальное страхование – 1,057 млрд грн.

По данным пресс-службы, расчеты с бюджетами всех уровней проведены в полном объеме и в установленные сроки.

Напомним, государственная администрация железнодорожного транспорта Украины за 11 месяцев текущего года перечислила в государственный бюджет и целевые фонды 11,7 млрд грн.

Железные дороги страны в 2012 г. перечислили в государственный бюджет и целевые фонды 13,7 млрд грн (*Минфин.com.ua (http://minfin.com.ua). – 2013. – 11.12).*

За підсумками листопада Миколаївським морським портом перероблено 1 млн 265 тис. т вантажів. Це найбільший показник вантажообігу за місяць протягом усієї історії існування порту. Про це УНН повідомили у прес-службі Мінінфраструктури.

Показник листопада 2013 р. на 26 % перевищує рівень вантажообігу аналогічного періоду 2012 р.

Найбільше в листопаді перероблено зерна – 608 тис. т, вугілля – 98 тис. т і металопрокату – 297 тис. т (*Українські Національні Новини (http://www.unn.com.ua). – 2013. – 11.12).*

Затверджуючи Стратегію розвитку індустрії програмної продукції на основі теперішніх тенденцій зростання, урядові експерти спрогнозували, що до 2015 р. експорт

вітчизняних ІТ-товарів, послуг і комп'ютерних технологій повинен становити 8 млрд дол. Про це йдеться в Інформаційно-аналітичному бюлетені КМУ, повідомляє УНН.

За офіційними даними, цей прогноз також підтримують фахівці із Майкрософт, які передбачають, що через три роки сектор ІТ формуватиме 8 % національного ВВП України (сьогодні не більше 3 %).

Як зазначають урядові експерти, структурний розвиток комп'ютерної освіти і пільги для ІТ-галузі в зниженні ставок оподаткування (звільнення від ПДВ на послуги в сфері інформатизації, сплата податку на прибуток ІТ-підприємств на рівні 5 %) повинні створити найвигідніші умови для роботи ІТ-індустрії в Східній Європі, яка виробляє 20 % усього програмного забезпечення у світі (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 11.12).

Роскосмос отказался от покупки украинских ракет «Зенит» для нужд своей космической программы. В скором времени от них может отказаться и оператор «Морского старта» – Российская ракетно-космическая корпорация «Энергия».

Причина решения Роскосмоса – якобы в слишком высоких ценах. Днепропетровский «Южмаш» запросил за две ракеты не 2,4 млрд р., как раньше, а 2,8 млрд р. Но при таких условиях сделка теряет смысл, потому что за 3 млрд можно заказать два «Протона» – носителей большей грузоподъемности.

На «Южмаше» говорят, что цены выросли из-за поставщиков. «Мы не смогли договориться с Роскосмосом по ценам на ракеты – все это из-за того, что дорожают комплектующие из России. Процесс неконтролируемый, и мы тут ничего поделаться не можем», – сказал первый заместитель гендиректора украинского завода С. Войт. По его словам, в «Зените» до 70 % комплектующих – из России.

«Наша работа в последние годы не дорожала, все подорожание обусловлено поставками из России, где мы покупаем 70 % комплектующих и материалов. Сейчас мы делаем ра-

кетные комплексы “Зенит” для проекта “Морской старт”. В ближайшее время отгружаем один, еще пять заказано», – сообщил он (*Левый берег* (<http://lb.ua>). – 2013. – 11.12).

ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СВІТОВИХ КРИЗОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ

В III квартале экономика Украины сократилась на 1,3 %.

Валовой внутренний продукт (ВВП) Украины в III квартале 2013 г. по сравнению с III кварталом 2012 г. снизился на 1,3 % (в постоянных ценах 2007 г.). Уточненные данные передает Государственная служба статистики Украины.

Таким образом, Госстат улучшил оценку падения ВВП по итогам III квартала в 1,5 %, обнародованную в октябре, на 0,2 п. п.

По данным правительства, падение украинского ВВП по итогам 10 месяцев составило 0,6 %.

Экономика Украины демонстрирует спад V квартал подряд. По сравнению со II кварталом с учетом сезонного фактора падение ВВП замедлилось до 0,4 %.

Международный валютный фонд прогнозирует, что по итогам года рост ВВП составит всего 0,4 %. Всемирный банк прогнозирует нулевой рост.

В Госбюджете-2013 рост ВВП запланирован на уровне 3,4 %, номинальный ВВП – 1,576 трлн грн. Об этом сообщает «ЛІГАБізнесІнформ» (*Електронні Вісті* (<http://elvisti.com>). – 2013. – 11.12).

В банковской системе не наблюдается тенденция оттока депозитов, сообщила пресс-служба Независимой ассоциации банков Украины со ссылкой на членов комитета по вопросам денежно-кредитной политики и валютного регулирования НАБУ.

«К нам приходят запросы от журналистов, которые только и спрашивают, какой у вас уровень оттока депозитов. Да нет

у нас оттока», – сообщил председатель комитета по вопросам денежно-кредитной политики и валютного регулирования НАБУ, директор центра казначейства и институционального бизнеса Укрсоцбанка С. Маноха в ходе заседания комитета 10 декабря. Согласно сообщению, банкиры на заседании комитета отмечали, что «ни о какой тенденции досрочного расторжения депозитных договоров речь не идет» (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2013. – 11.12).

На конференции ВТО принято историческое соглашение о либерализации мировой торговли.

Первое крупное соглашение о либерализации мировой торговли за всю историю своего существования приняла ВТО. Одобренный на Бали пакет мер предусматривает упрощение таможенных правил и расширение помощи в развитии стран.

В ходе конференции на индонезийском острове Бали почти 160 стран-участниц ВТО путем консенсуса приняли так называемый «балийский пакет» документов, предусматривающий упрощение таможенных формальностей, свертывание субсидий, расширение помощи развивающимся странам и облегчение доступа к мировым рынкам для бедных стран, сообщает агентство дра.

Объявляя о заключении соглашения, одобренного в ночь на субботу, 7 декабря, генеральный директор ВТО Р. ди Азеведу отметил, что это соглашение пойдет на благо миллионам трудящихся во всем мире. «Впервые за всю историю своего существования ВТО добилась настоящего результата», – сказал Р. ди Азеведу. Одновременно он отметил, что «балийский пакет» не конец, а только начало длительного процесса (*Deutsche Welle* (<http://www.dw.de/темы-дня/экономика/s-2214>). – 2013. – 10.12).

Рівень безробіття в державах, що входять в Організацію економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР), у жовтні 2013 р. залишився на вересневому рівні 7,9 %, гово-

ривиться в повідомленні ОЕСР. Усього в країнах ОЕСР в позаминулому місяці було 47,8 млн безробітних проти 13,1 млн у липні 2008 р. – до загострення кризи.

У євросоні безробіття знизилося на 0,1 п. п., до 12,1 %, що стало першим зниженням з лютого 2011 р. У жовтні безробіття знизилося на 0,2 п. п. у Франції (до 10,9 %) і залишилася незмінним в Італії (12,5 %) та Німеччині (5,2 %).

У США безробіття підвищилося в жовтні з 7,2 до 7,3 %. Більш актуальні листопадові статдані вказали на зниження рівня безробіття в США до 7 %.

У Японії в позаминулому місяці безробіття залишилося на рівні 4 %, у Канаді – 6,9 %. У Мексиці спостерігалось зниження на 0,3 п. п. – до 7 %.

Частка безробітної молоді в країнах ОЕСР у жовтні збереглася на піковому рівні 16,1 %, у євросоні цей показник оновив історичний максимум, досягнувши 24,4 % (*Інтернет-портал державної служби зайнятості України* (<http://www.dcz.gov.ua>). – 2013. – 11.12).

Рынок муниципальных облигаций США сократился в III квартале рекордными темпами. Крупнейшим инвестором этого сегмента является население, и количество облигаций на руках у людей рухнуло до самой низкой отметки почти за семь лет.

Вместе с тем объем долгов муниципалитетов также снизился и составил 3,69 трлн дол. – самый низкий показатель с конца 2009 г. Во II квартале эти долги насчитывали 3,71 трлн дол.

Нельзя не отметить, что сокращение долга на 35,3 млрд дол. за один квартал стало рекордным с 1950 г., когда Федер резерв начал публиковать эту информацию.

Объем муниципальных облигаций на руках у домохозяйств снизился на 32,7 млрд дол. до 1,64 трлн дол. – минимум с конца 2006 г.

Таким образом, в течение последних двух кварталов наблюдается мощный отток средств из муниципальных облигаций, хотя еще в первой половине года наблюдался небольшой

приток капитала в эти бумаги (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2013. – 11.12).

Правительство США завершило продажу акций автопроизводителя General Motors, сообщает Bloomberg со ссылкой на заявление министра финансов США Дж. Лью.

Общий убыток властей США от покупки акций General Motors во время мирового финансового кризиса составил около 11 млрд дол. Всего на покупку акций подавшей на банкротство GM администрация США потратила 51 млрд дол.

Какая именно доля акций оставалась в собственности властей США до продажи, не сообщается. В сентябре 2013 г. сообщалось, что в собственности министерства финансов США остается около 7,3 % акций General Motors от изначального пакета в 32 %. В середине ноября был реализован пакет акций на 1,2 млрд, однако его объем в процентах не уточнялся.

Компания General Motors подала на банкротство в 2009 г. из-за последствий мирового финансового кризиса, серьезно отразившегося на автомобильной индустрии США. В обмен на акции компании правительство США предоставило General Motors существенную финансовую поддержку. С конца 2012 г. США проводило распродажу своего пакета акций автопроизводителя (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2013. – 11.12).

Третий день по всей Италии бушуют народные протесты против экономической политики правительства и высоких налогов. В разных городах проходят манифестации, демонстранты перекрывают железные дороги и шоссе.

Организаторы грозят перекрыть центр Рима в момент, когда в парламенте будет проходить решающее голосование по вопросу доверия правительству. Вице-премьер А. Альфано, возглавляющий министерство внутренних дел, провел во вторник встречу с руководителями правоохранительных органов и предупредил, что силовики не допустят насилия и

хаоса. «Протесты с вилами», как их называют сами организаторы, были изначально инициативой водителей грузовиков, однако к манифестациям присоединились представители разных слоев общества, недовольных высоким налоговым гнетом и политикой, ориентированной на повсеместную экономию.

Власти Италии призывают манифестантов не выходить за рамки демократического права на протесты. Фактом народного недовольства уже воспользовались некоторые политики. Например, С. Берлускони призвал правительство встретиться с организаторами и удовлетворить их требования. А новый секретарь Демократической партии М. Ренци назвал эти протестные выступления «популистскими».

Организаторы обещают продолжить забастовки и манифестации до пятницы, 13 декабря. Между тем, в ряде городов опасаются, что из-за перекрытия дорог и прекращения поставок к концу недели может создаться дефицит продовольствия (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2013. – 11.12).

Европейский аэрокосмический и оборонный концерн EADS намерен сократить 5,8 тыс. рабочих мест на своих предприятиях по всему континенту.

Компания, которая является владельцем авиационного гиганта Airbus, заявила, что к концу 2016 г. сокращения затронут Францию, Германию, Испанию и Британию.

Как пояснил президент концерна Т. Эндерс, сокращения необходимы для того, чтобы уменьшить расходы и увеличить конкурентоспособность компании.

EADS ранее заявляла о планах по реструктуризации своего бизнеса после резкого падения количества поступающих заказов. В конце ноября работники EADS в Германии провели ряд акций протеста против планов сокращения рабочих мест. Об этом сообщает BBC (*Електронні Вісти* (<http://elvisti.com>). – 2013. – 10.12).

РЕЗОНАНС

Бюлетень матеріалів оперативної інформації електронних видань

Додаток до журналу “Україна: події, факти, коментарі”

№ 95

Бюлетень підготували:

О. Ворошилов, А. Потіха, І. Рудь, І. Соколова.

Редактори: Т. Дубас,

О. Федоренко, Ю. Шлапак

Комп’ютерна верстка:

І. Соколова

Підп. до друку 12.12.2013.

Формат 60x84 $\frac{1}{16}$. Обл.-вид. арк. 3,12. Наклад 8 пр.

Видається в друкованому та електронному вигляді

Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 5358 від 03.08.2001 р.

Видавець і виготовлювач

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського
03039, м. Київ, просп. 40-річчя Жовтня, 3

Свідоцтво про внесення суб’єкта видавничої справи

до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів
видавничої продукції

ДК № 1390 від 11.06.2003 р.